

BRANA

iNform
uvnitř

03 | 2021
brana.cb.cz

VYVOLENÍ A POVOLANÍ

PŘÍLEŽITOST STÁT SE SOUČÁSTÍ
NĚČEHO KRÁSNÉHO

SUCHO. HLAD. KORONAVIRUS.

inzerce

Život v Somálsku vysychá

Aktuální situace v Somálsku je kritická. Pandemie koronaviru zpomaluje veškerou humanitární pomoc i zdravotnické služby. Zemi navíc sužují extrémní sucha. Hlad se násobí a umírajících přibývá každý den. Malé děti jsou ohrožené nejvíce. **Bez externí pomoci se dětská úmrtnost v zemi zvýší až o 13 %.**

Úsměvy na dětských tvářích vystřídal strach v očích a pláč.

Na severu Somálska ve městě Burco se nachází malá všeobecná nemocnice, kam každý den přicházejí další a další rodiče dětí v kritickém stavu. **Doufají v zázrak a prosí o pomoc.**

Oslabené děti, jako je Ahmad na fotografii, jen těžko čelí infekčním onemocněním. Jsou zesláblé a bojují o život. Bez přístupu k jídlu a čisté vodě jsou jejich šance mizivé.

“Somálsko patří do oblasti Afrického rohu, které se přímo věnuje CARE Česká republika. Dlouho usilujeme o potlačení šíření tyfu, spalniček a cholery. Už tak obtížnou situaci ale zkomplikovala pandemie covid-19. Problémy se rozšířily. Věříme, že přístup k čisté a pitné vodě je základním lidským právem, nikoli luxusem”, komentuje situaci projektová manažerka CARE ČR, Lenka Pešková.

Ještě není pozdě podat pomocnou ruku.

“Přidejte se k nám a chraňte ty nejzranitelnější. Váš důležitý dar umožní CARE dále zajišťovat pitnou vodu, základní potraviny i léky pro ty, kdo je potřebují nejvíce,” říká Katarína Klamková, ředitelka CARE ČR.

“Z celého srdce Vám děkuji za to, že myslíte na ty, kteří nemají v životě takové štěstí a neprožijí bezstarostné dětství. Společně se můžeme postarat alespoň o to, aby se dožili dospělosti.”

www.balikipomoci.cz

“DMS CARE 90” na číslo 87 777

číslo účtu: 243 308 210/0300

Z OBSAHU

- 4 Slovo**
Může být náš národ uzdraven?
- 6 Rozhovor**
Kateřina Caklová:
Kazatel žije před Bohem sám
- 12 Téma**
Vyvolení a povolání
- 19 Inspirace**
Byznys dle J. A. Komenského:
Hleď na prospěch všech
- 20 Rodina**
Z generace na generaci
- 28 Diskuze**
Jak obstát v čase nucené izolace?

PŘÍŠTĚ

Strach

David Beňa a kolektiv autorů

TIRÁŽ

BRÁNA, evidenční číslo E 5080
03/2021

Ročník Bratrské rodiny 53, Českobratrské rodiny 78

Vydavatel – Církev bratrská, Soukenická 1193/15,
110 00 Praha 1, IČ 00445215

Vyšlo 7. 3. 2021 – Vychází 10× ročně, cena 46 Kč

Šéfredaktor – Bronislav Matulík – bronislav.matulik@cb.cz

Výkonná redaktorka – Ing. Eva Čejchanová – eva.cejchanova@cb.cz

Redakční rada – Mgr. Kateřina Korábková – Mgr. Radislav Novotný

Mgr. Martin Srb – Bc. et Bc. Pavla Lioliasová – redakce.brana@cb.cz

Editorka a korektorka – Bc. Anna Duchková

Výtvarník – Ondřej Košťák

Grafický styl a sazba – Judita Košťáková ml.

Správce webu a sociálních sítí – Bc. Kamila Beranová

Web – brana.cb.cz

Inzerce – inzerce.brana@cb.cz

Tisk – Grafotechna Plus, s.r.o.

Distribuce pro zrakově postižené v elektronické podobě:
szp@scps.diakonie.czPředplatné – u sborových distributorů nebo na adrese
distribuce.brana@cb.cz, tel.: 273 136 629Pro sponzory časopisu – číslo účtu: 1938904339/0800,
(zpráva pro příjemce: Dar pro časopis BRÁNA)Použité fotografie jsou z archivu časopisu BRÁNA,
není-li uvedeno jinak.

Milí čtenáři,

téma tohoto čísla časopisu Brána – Vyvolení a povolání – by na první pohled mohlo budít dojem, že se týká jen malé skupiny lidí. Těch, kteří prožili něco výjimečného a Bůh si je vyvolil, povolal do služby, zahrnul nějakou speciální milostí, vytrhl je z davu obyčejných lidí a rozzářil kolem nich oslnivou auru.

Hned na této první straně časopisu tedy vězte, že tomu tak není – toto číslo je úplně pro každého. Každý může slyšet Boží volání a povolání, každý může prožít jeho vyvolení. Bůh má pro každého z nás nějaký jedinečný plán, s každým z nás ve svém plánu počítá. Nehledá lidi, kteří jsou ho hodni (nenašel by je), ale používá ty, kdo jsou mu k dispozici. Nehledá kvalifikované a učené křesťany, aby s nimi začal svoje dílo, ale kvalifikuje a vyučuje si ty, kdo chtějí na jeho díle pracovat.

„Všechno je přípravou na něco,“ říká v rozhovoru supervizorka kazatelů Kateřina Caklová. Bůh si svůj lid připraví sám. Na každém z nás je jen chtít být součástí jeho lidu, přijmout do svého života Krista a dít se nechat vést. Vzdát se toho mála, které si držíme pod kontrolou, ve prospěch Boha, který nám do prázdných rukou dá nezměrně víc, než co jsme právě pustili. „Vyvolení je vyznáním lásky,“ píše Pavel Hošek v tématu. Vyznáním každému člověku. Bůh od nás neočekává vlastnosti supermanů – ví, že jimi nejsme. Očekává od nás, že se necháme milovat, vést, formovat a použít tak, jak chce On.

Vzpomínám na chvíli, kdy se v hrubých obrysech začala rýsovat možnost, že bych možná mohla pracovat jako novinářka v časopise Brána. Na tu vlnu ohromné vnitřní radosti, že bych mohla být součástí lidu pracujícího na Boží vinici. I na uzemnění, které přišlo ze strany mého vlastního rozumu, neúprosně vypočítávajícího moje nedokonalosti. Ta chvíle ve výšinách a následně pádu do tvrdé reality končila vyznáním: „Bože, já do toho nejdu, já na to nemám.“ Odpověď přišla okamžitě: „To není o tobě.“ Ježíš si do služby pro Boží království povolal rybáře, celníky, lidi malověrné, slabé a chybné. Do elitního týmu měli hodně daleko a Ježíš to věděl. Nebylo to o nich. Na nich bylo jen to, aby Bohu řekli „ano“. A kdyby oni mlčeli, když měli být slyšet, zařídil by, aby volalo kamení.

Nebojme se přijmout fakt, že nikdy nebudeme dokonalí, ale že dokonalý Bůh si nás může povolat z místa, na kterém jsme, takové, jací jsme, pro dílo, které si povede tak, jak sám chce. A že tím nejdůležitějším v procesu vyvolení a povolání jednotlivců i národů je On.

Nechte se tedy pozvat nejen na další stránky březnového čísla, ale i na cestu s Bohem, plnou změn, růstu, svobody a vnitřního pokoje. Přejeme příjemné čtení.

EVA ČEJCHANOVÁ

2. Paralipomenon 7,13–14

MŮŽE BÝT NÁŠ NÁROD UZDRAVEN?

text **PETR ŠIMER** ilustrace **BRÁNA**

Patřím ke generaci seniorů, kteří v naší české kotlině prožili dobré i zlé časy. Připomenu aspoň jednu z nich. V době, kdy jsem nastoupil jako vedoucí pracovník v CB Litvínov, byly Krušné hory zcela holé, bez jehličnatých stromů. Při jedné modlitební procházce po návrších mne zaujala zvláštnost. Jak to, že stromy k hraničnímu potůčku jsou zcela mrtvé, a za malým potůčkem naopak zdravé? V modlitbě jsem zaslechl slovo prokletí. Modlil jsem se dál a přišlo mi poznání, že na území bývalých Sudet leží vina nepřiměřené agrese české strany při odsunu, kterou nemám srovnávat s vinou Němců.

Vyznání vin

Svolali jsme konferenci smíření v Ústí nad Labem, pozvali bratry z Německa, před kterými jsme se pokořili, a oni s pláčem prosili nás. Tak jsme navzájem vyznávali hříchy podle 2 Par 7,13–14: „Uzavřu-li nebesa, takže nebude deště, přikážu-li kobylkám, aby hubily zemi, pošlu-li na svůj lid mor, a můj lid, který se nazývá mým jménem, se pokoří a bude se modlit a vyhledávat mě a odvrátí se od svých zlých cest, tehdy je vyslyším z nebes, odpustím jim jejich hříchy a uzdravím jejich zemi.“ Dnes jsou Krušné hory jiné a severočeská krajina se obnovuje.

Uzavřu-li nebesa, takže nebude deště, přikážu-li kobylkám, aby hubily zemi, pošlu-li na svůj lid mor, a můj lid, který se nazývá mým jménem, se pokoří a bude se modlit a vyhledávat mě a odvrátí se od svých zlých cest, tehdy je vyslyším z nebes, odpustím jim jejich hříchy a uzdravím jejich zemi.

Co v Božích očích znamená POKOŘENÍ se? Pojdme se zamyslet nad příběhem prarodice víry Jákoba (1 M 27–33).

Na začátku byl hřích

Jákob uchvátil lstí prvorozenství spojené se zaslíbením darovaným už Abrahamovi. Oklamal svého slepého otce Izáka a vyvolal velkou nelibost u svého bratra Ezaua.

Utekl ke svému strýci Lábanovi. Tvrdě si odpracoval jeho dvě dcery a nakonec i velké stádo a bohatství. Dlouhých 21 let žil pro svou rodinu a majetek a věřil Hospodinu.

Lában Jákoba okrádal a Jákob si na základě Božího zjevení najednou uvědomil, že **NENÍ NA SPRÁVNÉM MÍSTĚ**. Žil sice s Božím požehnáním, na co vložil své ruce, to se dařilo a množilo, ale najednou poznal, že není na Bohem určeném území, které bylo svěřeno jeho dědovi Abrahamovi. (1 M 12,6–8) Viděl, že mívá Boží cíl. Uznal, že celých 21 let žil mimo Boží vizi. Rozhodl se tedy vyjít, doslova utéci. Toto uznání je počátek pokoření se před Hospodinem. A pak následuje proces Božího jednání s cílem dovést Jákoba až do skutečné duchovní obnovy. Změna směru nebývá bez problémů.

Ovoce hřichu

Jákob se po uzavření smlouvy o vzájemném neútočení s Lábanem vrací do svého

rodiště. Na cestě se setkává s anděly. Bible záměrně šetří slovy o tom, co se při setkání vlastně stalo. Ale z následného jednání Jáкова lze vyvodit, že byl v Boží přítomnosti, kde pochopil, že je obklopen velikou Boží ochranou. Byl velmi povzbuzen, ale také si plně uvědomil, že ho čeká setkání s bratrem Ezauem, který v sobě po celou dobu nosí nenávist a touhu Jáкова zabít. Jejich konflikt není před Hospodinem doposud vyřešen a Bohu to velmi vadí. Jákob na to během času a vlivem úmorné práce zcela zapomněl či toto vědomí potlačil. Snaží se obměkčit srdce svého bratra dary, ale činí to jen rozumově.

Díky zpětné vazbě svých poslů Jákob zjišťuje, že bratr smíření skrze dary nepřijímá, naopak mu jde vstříc se čtyřmi stovkami bojovníků. Má strach, a tak hledá Boží tvář. Uvědomuje si vážnost toho, co způsobil. Ví, že se svým lstivým jednáním vzdálil od Boží vlády. Jákob se modlí, ale v podstatě se před Bohem ještě ospravedlňuje, když poukazuje na všechna přijatá zaslíbení. Navíc připomíná, že přece on je tou „matkou“ jeho dětí, na které se vztahuje Boží zaslíbení. Na to Bůh slyší a zároveň mu připravuje noční setkání u potoka Jabok.

Zápas a světlo poznání

Noc u potoka Jabok byla pro Jáкова až hororová. Byl sám a kdosi „svatý“ s ním zápolil a velmi rozjitřil jeho svědomí. (1 M 32,23 nn) Když do Jákovova srdce proniklo světlo plného poznání o sobě samém, prožil odpuštění a vědomí, že je mu darována milost být pokračovatelem Abrahamova zaslíbení. Uvědomuje si, že chce jít už jen s Božím požehnáním, a nikoliv ve vlastní síle. Boží posel o něm prohlásí: Obstal jsi v zápase s Bohem i lidmi. S Bohem proto, že Jákob nemůže být poražen vlastními výroky samotného Boha, kterých se Jákob držel celou svou silou. S lidmi proto, že Jákob v hloubce svého srdce uznal a prožil, že velice ublížil svému bratru, který se 21 let „trápil“ přemýšlením, jak se pomstít.

Duchovní obnova a uzdravení

V utajeném zápase s Božím poslem se Jákob pokořil. Vyznával, že kdysi nečekal na Boží jednání. Přijal, že Boží i Ezaův hněv je spravedlivý. V hloubce srdce se kořil před Hospodinem v poznání, že není na něm obviňovat Ezaua za jeho nezáměr o Boží věci, ale že si musí vyřešit svůj podíl viny – pokořit se před Ezauem i za cenu odmítnutí. Bylo nutné uvolnit cestu pro naplnění Božího záměru!

Jákob té noci prožil duchovní obnovu a také dostal nové jméno Izrael – Zápasí Bůh. Naučil se, že od této chvíle má všechna rozhodování nechat na Bohu, který bude sám zápasit za naplnění svého slibu daného Abrahamovi. Jákob je

rozhodnut: Pokud mne nechá Hospodin žít podle svého slibu, můj další život bude pod jeho vládou.

Své noční rozhodnutí druhý den naplňuje. Jde první před celou svou rodinou Ezauovi vstříc a sedmkrát se před ním klaní. Díky Jákovovu nočnímu zápasu a pokoření je srdce Ezaua nadpřirozeně osvobozené od nenávisti. Je to Ezau, kdo běží k Jákovovi a líbá ho. To je ovoce pokoření se. Uzdravením srdce Ezaua dochází k pokojnému spolužití na území otců.

Pokoření se, modlitba, hledání Boží přítomnosti a odvrácení se od zlých cest přináší uzdravení lidských srdcí a naší země. (2 Par.7,14)

PETR ŠIMER (1947)

Ve svých 74 letech jsem emeritním kazatelem CB Litvínov a seniorem sborů v Ústeckém kraji. Pán Bůh mi dává sílu navštěvovat na pozvání i jiné sbory.

Jedná se o zamyšlení, které vzniklo u příležitosti příprav na 400. výročí porážky českých stavů na Bílé hoře.

V současnosti ve mně žije toto slovo. Vnímám v naší zemi duchovní útlak, vnímám, že jako národ potřebujeme uzdravení. Loni na podzim jsme si připomněli 400leté výročí prohry českých stavů na Bílé hoře. Co se tam stalo? Dva tábory křesťanů bojovaly proti sobě ostřím meče. Ztráty byly veliké, ale co je horší, dodnes nedošlo k vzájemnému smíření. Najde Kristus mezi protestanty ochotu vztít zástupně na sebe vinu našich otců, kteří byli v řadě případů rozbuškou pro následný brutální protitlak, vyznat tuto vinu a vyjít vstříc ke smíření?

Nebeský Otec mi klade na srdce, když mi dal Boží milost prožít smíření s Bohem díky Kristu, zda jsem ochoten učinit vstřícný krok a zástupně prosit za odpuštění bratry katolíky, kteří rozumí tomu, co je to smíření v Kristu. Mám naději, že to bude skutečné vzájemné smíření v Kristu. Opravdu nevím, že by se v historii tato konkrétní věc řešila.

KAZATEL ŽIJE PŘED BOHEM SÁM

ptala se EVA ČEJCHANOVÁ foto BRONISLAV MATULÍK a DAVID ČAKL

Povolání kazatele je jiné než všechna ostatní. Vymyká se, prostupuje všemi vrstvami života, zásadním způsobem zasahuje celé okolí. O problémech, bolestech a traumatech kazatelů mluvíme s jejich supervizorkou Kateřinou Čaklovou.

Supervize kazatelů je služba, která se v církvi vyskytla teprve nedávno. Co si pod tím pojmem představíte?

Supervize jako taková je také relativně nový pojem. V Česku se objevila u pomáhajících profesí na počátku devadesátých let, kdy vzrostl zájem o péči pro pečující osoby. Zjistilo se, že péče o ty, kteří pomáhají, je naprosto zásadní. Pečující lidé, kteří zůstávají ve svých problémech sami, se totiž často setkávají s vyčerpáním a následným syndromem vyhoření. A zde vidím hlavní smysl supervize – poskytnout pomáhajícímu prostor, aby mohl tyto problémy ventilovat, podívat se na ně z nadhledu, učit se z nich a nacházet nová řešení. Do povědomí veřejnosti se supervize dostala v zákonu o sociální práci, kam byla zakomponována. V církvi se supervize objevila nejprve v ČCE, kde se dostala do všech středisek, a v České katolické charitě.

Říkáte pomáhající a pečující osoby – kazatelé jsou vnímáni hlavně jako pastýři?

Kazatelská činnost je v něčem specifická. Na jednu stranu je zde rovina světská – kdy pastor je obyčejným člověkem s povoláním, které spadá svým charakterem do pomáhající profese – pomáhá druhému člověku. Na druhou stranu je tam ale i spirituální rovina – kazatel je ordinován, je vnímán jako oddělený pro službu

Bohu, jeho povolání je duchovní. A tyto dvě roviny se neustále prolínají.

Supervize ke kazateli přichází jako k obyčejnému člověku-pečovatel, ale přítomnost spirituální roviny v jeho povolání i osobě tam pořád hraje velkou roli a supervize na to musí reagovat. Dá se říct, že supervizor kazatele vstupuje na posvátnou půdu. S tím souvisí i příprava na tento vstup, kde je velmi důležitá modlitba – odevzdat supervizi Pánu Bohu.

Služba supervize kazatelů v CB vyrostla z vaší diplomové práce. Proč jste si vybrala zrovna toto téma?

Před dvaceti lety, když jsem studovala teologický seminář, mi práci o syndromu vyhoření vedl Daniel Heczko – v té době psal svou knihu Už nemohu dál. To mě už tehdy přivedlo k myšlence, že by bylo fajn pečovat o pastýře. Zde bych asi našla kořeny svého současného působení. Pak jsem pracovala v rehabilitační nemocnici, kde jsem viděla problematiku syndromu vyhoření ze strany pečovatele. A před dvěma lety jsem obhájila bakalářskou práci na téma Aspekt víry u syndromu vyhoření. Toto téma mě prostě vždycky nějak zajímalo.

Na Katedře řízení a supervize FHS UK, kterou nyní dokončuji, jsme dostali úkol najít skupinu lidí jedné profese (ne tým) a udělat ochutnávku supervize, tedy minimálně tři sezení. Jsem pastorační pracovník, takže jsem cílila na pastorační asistenty. Ale tou dobou jsem potkala dva své spolužáky z ETS a ETF – kazatele, kteří řekli, že by to pro ně bylo zajímavé. První skupina tedy vznikla převážně z mých spolužáků a lidí, kteří se točili kolem ETS.

Takový „raut“. Jak to dopadlo?

Zpočátku jsem největší překážku viděla v dojíždění kazatelů na supervizi. Neuměla jsem si představit, jak zvládnout dojíždění na setkávání, když jsou rozeseți po celé republice. Tady vidím zázrak Božího načasování – nastal loňský březen a koronavirová pandemie.

Najednou se to vyřešilo – nemohli jsme nikam, všechny konference, kázání a setkání probíhaly on-line, což byl způsob, který mě předtím vůbec nenapadlo. S touto formou všichni rychle souhlasili, vpluli jsme do toho lehce. Díky tomu, že nikdo nemusel nikam dojíždět, jsem mohla přidat i pilotní workshop o tom, co je a co není supervize, a zmapovat si zkušenosti kazatelů s vizitacemi, s předešlými supervizemi, pastorkami a podobně. Po ochutnávce vzešlo ze strany skupiny kazatelů přání v supervizi pokračovat.

Můžete v základních bodech přiblížit, co je, a co není supervize?

Supervize je proces v bezpečném prostoru, ve kterém člověk může reflektovat, co se u něj děje ohledně práce. Téma tohoto procesu tvoří rozdíl mezi supervizí a terapií. V terapii je zaměřeno na osobní život a vyléčení klienta. Supervize má za cíl, aby pomáhající člověk mohl kvalitně pomáhat a nenesl zátěž vnitřních konfliktů, absenci nadhledu a těžkých organizačních věcí. Výsledkem

supervize by mělo být zvýšení kvality služby poskytované klientům, u kazatelů by jí tedy mělo být v konečném důsledku větší osobní blaho všech členů sboru.

Tím, že mají kazatelé bezpečný prostor, ve kterém mohou ventilovat a reflektovat své emoce, problémy a úspěchy, kde se mohou bavit o konkrétních případech a dostávat na ně od svých kolegů-kazatelů jiný pohled, je jim také umožněno získat nadhled, tedy supervizi. Je potřeba si uvědomit, že kazatel je člověk, který nemá nástroj na výkon své profese, on sám je tím nástrojem. Proto je nezbytné, aby se o sebe postaral i touto supervizní formou.

Co konkrétního vzbudilo zájem kazatelů o pokračování supervize?

Nejsilnější bod je nejspíš ten, že mohou být ve skupině s ostatními kazateli s vědomím toho, že nejsou sami. Mohou spolu sdílet své zápasy, výhry i prohry a vědět, že v mnohém vedou podobné boje. Tím se mohou vzájemně velmi obohatit. →

Bc. KATEŘINA ČAKLOVÁ, DiS., SEP (1977)

Vystudovala sociální pedagogiku, ETS a ETF obor sociální práce a pastorece, nyní studuje na FHS obor Řízení a supervize v sociálních a zdravotnických zařízeních. Absolvovala výcvik v Somatic experience. Poskytuje poradenství lidem, kteří trpí posttraumatickými nebo psychosomatickými potížemi. Je vdaná a má tři děti.

Je kazatelská osamělost nejbolavějším problémem kazatelů?

Při tvorbě mé diplomové práce mě překvapilo, jak je tato osamělost hluboká. Kladla jsem si otázku, proč tomu tak je. I terapeut je ve své práci osamělý, já také nepracuji v týmu, ale kazatel je osamělý na více úrovních. Na mne jako na terapeuta nikdo neklade nároky, jaká mám či nemám být ve svém osobním životě. Mám mít kompetence zvládat poradenskou činnost. David Novák píše ve své knížce *Nebezpečné povolání*, že nikde není takové propojení povolání a osobního života jako u kazatelské činnosti. Na kazatele jsou kladeny obrovské nároky, včetně morálních. Lidé od něj hodně očekávají a on žije s tím, že ne všechna očekávání může naplnit. Nemůže veřejně přiznat všechna svá selhání, vnitřní procesy, emoce a postoje. To je něco, „co na kazatelnu nepatří“. Kazatel pak tedy s tím vším žije před Bohem sám. Také fyzicky tráví mnoho času o samotě, dost času mu zabere příprava na kázání, vzdělávání se a k tomu má své kolegy daleko od sebe.

Říkáte, že vás to překvapilo.

S jakými očekáváními jste do toho šla?

Úplně nejdřív to byl ten školní úkol. (smích) Tak to začalo. I teď je to také víc zvědavost než očekávání. Zajímavá je zejména skutečnost, že to roste zespodu. Kazatelé zjistili, že to, co supervize nabízí, je odpovědí na jejich potřeby. Úvodní workshop pomohl celý projekt supervize ukotvit – ztratily se tak pocity nejistoty a strachu z různých předsudků, jako je například nějaká kontrola či nepříjemné psychologizující šfouření se v problémech. Protože o tom supervize není.

Jako největší problém kazatelů jste zmiňovala osamělost. Určitě to ale není jediný problém. Lze jmenovat nějaký další, nebo už by to narušilo onu zónu bezpečí?

Obecně se při supervizích objevuje třeba téma typu „nevím si rady s nějakým člověkem, nevím, jak k němu přistupovat, zatěžuje mě to, komplikuje mi to službu“.

Častým tématem je také organizace času kazatele, co má být a nemá být jeho pracovní náplní, spolupráce se staršovstvem atd.

Musíte jako supervizor kazatelů dokonale znát jejich práci?

Nemusím. Je velká pomoc, když člověk zná pole, na kterém pracuje, ale když je příliš jeho součástí, může ztrácet nadhled. Je výhoda, že znám kulturu CB a rozumím teologické řeči, ale nejsem kazatel a ani nikdy nebudu – je to jejich skupina.

A je to skupina oddělená. V čem jsou podle vás nejvíce obyčejnými lidmi?

Řeší často úplně obyčejné problémy. Supervize kazatelů je v lecčem stejná jako kterákoli jiná supervize. Řeší se tam obyčejné emoce – na někoho mám vztek, chybí mi respekt, s něčím si nevím rady. Je důležité přiznat si, že i jako kazatel jsem obyčejný člověk a vážně se mi to děje. Na kazatele je z hlediska pastorační kladen nárok jako na psychoterapeuty. Ale psychoterapeuti mají výcviky, neustálou supervizní podporu a jsou pod neustálým tlakem nutného dalšího vzdělávání. Protože se ví, že psychoterapeutická pomoc je pomoc náročná. Běží v ní spousta procesů – třeba přenosy,

protipřenosy, vzájemné narušování hranic... Psychoterapeuti se učí to zvládat. Pastorační pracovníci či kazatelé ne. I když v celém procesu působí Pán Bůh, a to je elementární pomoc, tak nejsme schopni sami za sebe udělat si nadhled. V tomto jsou obyčejnými lidmi i kazatelé.

Mluvíme-li o lidské obyčejnosti, mluvíme i o selháních. Někdy jsou chyby kazatelů věřícím velkým kamenem úrazu. Nebere vám jako „obyčejné křesťance“ skutečnost, že vidíte selhání kazatelů, iluze nebo třeba i víru?

Je to zajímavé, ale tohle vůbec nemám. Vidím všechny lidi včetně sebe jako selhávající. Bez Pána Boha nikdo nemůže být neselhávající. Někdy je ve mně soucit, když vidím, jak moc mají naloženo a prakticky to musí nést sami, ale moji víru to neovlivňuje. Spíš mě to nutí přemýšlet, jak jim pomoci. Krizi osobní víry jsem měla během studií na ETS – ze selhání církve jako instituce, z toho, co všechno během historie udělala. Ale to už je, mám dojem, za mnou.

Mluvíte o osobní víře. Jaká byla vaše cesta k Bohu?

Pocházím z nevěřícího prostředí. První v rodině uvěřila moje starší sestra a vzala

mě na Atlety v akci. Vědomí existence Boha ve mně vždycky bylo, ale druhá věc byla podřídit mu svůj život. A na atletech ke mně poprvé Pán Bůh mluvil osobně – jestli do toho půjdu. Bylo mi sedmnáct a odpověděla jsem mu, že ne. Chtěla jsem si užít života. Se vším. Uvěřit pro mě znamenalo být poslušná, a to jsem věděla, že nepůjde. (smích) Ale Bůh se mnou komunikovat nepřestal, dal mi rok „užívání“. Ten prošel a já zhodnotila, že jsem si dostatečně užila, pár lidem jsem přitom ublížila, a tak jsem neviděla důvod, proč za Pánem Bohem nejít. Začal proces, kdy jsem se mu každý den připomínala s tím, že jsem tady a že chci uvěřit. Po půl roce se mě sestra ptala, jestli už jsem pozvala Pána Ježíše do svého života, a já jsem odpověděla: „To dělám každý večer!“ A ona mi řekla, že už jsem tedy věřící. Aha! (smích) Od té doby se považuji za věřící.

Vypadá to jako racionální proces, ale výsledkem je, že jste šla na teologii...

Vypadá, ale bylo to hodně emotivní. Cítím jsem, že mám Pána Boha ráda, racionální byla jen ta věc poslušnosti. Chtěla jsem to brát vážně a pořád to také velmi vážně беру. Ale byla tam spousta lámání. Všechno je příprava na něco. Sestra mi říkala, že až uvěřím, Pán Bůh mě bude rozmazlovat. Ona to tak měla. Ale já jsem se obrácením dostala do tvrdého sedmiletého vojenského výcviku. A vlastně to souvisí s tím, co dělám teď.

Pracovala jsem na JIP na popáleninách – to byly tři roky, kde jsem denně chodila do práce s modlitbou: „Pane, buď to na to sílu mám, nebo nemám.“ Když jsem řekla, že mám, tak to byla náročná služba, mnohokrát jsem brečela. Ale když jsem řekla „Prosím, teď ne“, byl milostivý. Takhle jsme spolu šli. Do toho jsem chodila s nevěřícím partnerem, který je dnes můj manžel a který tehdy prožíval své vlastní hledání. Tehdy jsem se ho snažila k Bohu přivést všemi možnými i nemožnými způsoby, ale když jsem se ho snažila uargumentovat, musela jsem sama přiznat, že to, co jsem

říkala, bylo velmi slabé... Uvědomila jsem si, že i to, že mám pro druhého slova, je dar, který vůbec mít nemusím. Dále mne to naučilo respektovat postoj druhého člověka.

„Výcvik“ trval do svatby, a po ní mě Pán Bůh opravdu rozmazloval. Pak přišly další duchovní i profesní „výcviky“. Zpětně vidím, že nic z toho, čím jsem doposud prošla, co jsem studovala nebo zažila, nebylo zbytečné. Třeba jsem si myslela, že teologický seminář studuji jen kvůli svému duchovnímu růstu. Nikdy mě nenapadlo, že bych někdy pracovala pro církev.

BŮH SE MĚ ZEPTAL, JESTLI DO TOHO PŮJDU. BYLO MI SEDMNÁCT A ODPOVĚĎELA JSEM MU, ŽE NE.

Kdy jste pochopila, že vás Bůh volá do služby, ve které se vám to všechno – obdarování, cvičiště, respekt ke druhému – spojí?

Neměla jsem moment „teď se budu věnovat supervizi kazatelů“. Pořád jsem na cestě. Rozhlížím se, vděčně říkám: „Pane Bože, díky, nějak to jde.“ Ale dál nevím. Sama jsem zvědavá, kam to půjde a vlastně mě to, že nevím, hrozně baví. Přijde mi, že do různých povolání vstupuji a pak v nich jsem. Ještě nedávno jsem si myslela, že jsem už povolána k lidem, kteří si prošli různými traumaty, a to bude mé pole. A je, ale ještě se otevřely supervize. A tak jsem chtěla supervidovat hlavně nemocniční kaplany – spojuje se v nich to, co znám: pastore, víra, zdravotnictví. Ale přišli hlavně kazatelé, i když pár kaplanů také superviduji... Tak uvidíme, kde stát mám,

a kde ne. Je to stále o hledání a čekání na Boha.

Slyším z toho odevzdanost a poslušnost, ke které jste musela dojít. Cítíte se za ni nějak odměňována?

Cítím se obohacována, rozhodně. Je to vzájemné – oni se učí něco ode mne, já se učím něco od nich. Každý člověk, pokud mu naslouchám, mě vede k růstu. Je důležité zůstat zvědavý a učit se. Vědět, že jsme nedokonalí, že jsme na cestě a že pořád na té cestě budeme. Takže ano, jsem od kazatelů obohacena, cítím se i poctěna, že mě pouští do svého „posvátného“ světa.

Zmínila jste svoji specializaci – traumata. Jaká traumata hrozí kazatelům?

Kazatel je z tohoto úhlu obyčejný člověk – takže všechna. Ale nejčastěji zmiňovaným je samozřejmě syndrom vyhoření. Je důsledkem chronického stresu, který kazatelé mohou zažívat jak vinou mnoha tlaků – z rodiny, ze staršovstva, ze sboru, může jich být hodně a mohou být dlouhodobé, tak kvůli své osobnosti, ze které vychází různé motivace ke službě, výkonnost, zvládání obtíží a podobně. Pokud kazatel dlouhodobě bojuje s překážkami spojenými s pocity neúspěchu, tak mu postupně dojde kapacita.

Existuje nějaká hranice, za kterou je pro jakéhokoli člověka trauma nevyhnutelné?

Je to velmi individuální, každý má jinou kapacitu. Ale rozhodně neexistuje nikdo, o kom by se dalo říct, že trauma nikdy zažít nemůže. Trauma nastává tehdy, pokud náš nervový systém vyhodnotí, že už nemá kapacitu něco zvládnout a člověk je zaplaven bezmocí. Je to ve chvíli, kdy se stane něco velmi těžkého nebo kdy se něco těžkého děje po dlouhou dobu. Těžkosti jsou pak jak bahno, do kterého člověk zapadá. Do určité hranice se může vyhrabat sám, pak už ne. Pak už potřebuje někoho, kdo natáhne ruku a řekne: „Já tě udržím.“ Někdy to může být Pán Bůh, →

někdy někoho pošle a stane se zázrak. Ale není to už jen z jeho sil.

Můžete říct konkrétní případ, který končí traumatem?

Vztaženo na kazatelskou činnost, tak velmi zátěžové jsou už zmiňované dlouhodobé tlaky. Když třeba kazatel nastoupí na nový sbor, který ho moc „nebere“, chybí mu podpora staršovstva, do toho rodina, která je též v novém prostředí... Je toho prostě příliš mnoho. Nějakou dobu je člověk schopen fungovat z rezerv, ale ty se postupně odčerpávají. Pak už se může stát jakákoli situace traumatickou. Například pak stačí třeba pád z kola – za normálních okolností by tento kazatel vstal a jel dál, ale ve stavu přetížení je to ta pomyslná poslední kapka a od té doby je vše jinak...

PŘESTÁVÁM CÍRKEV VNÍMAT JAKO INSTITUCI A ZAČÍNÁM JI VNÍMAT JAKO BOJOVNÍKY NA JEDNOTLIVÝCH POZICÍCH.

Kdy má kazatel poslední čas říct si o pomoc?

Budu mluvit za nás za všechny. Moment, který rozhoduje, je ten, kdy si uvědomíme, že jsme sami. Když není ke komu přijít, u koho cítit tu pevnou ruku, která by nám eventuálně pomohla z bahna. To je signál, kdy je potřeba začít se modlit, aby nám Pán Bůh někoho poslal na pomoc. I když nám je třeba ještě dobře. Nebýt sami je naše prevence.

Další moment je, když kazatel cítí, že jeho povolání do služby začíná vyhasínat. Necítí zápal, jeho povolání mu nedává smysl, lidé ho začínají obtěžovat, cítí nechuť jim volat a navštěvovat je. To jsou varující signály vyčerpání. Je zásadní to s někým otevřít – mnoho lidí to bere jako osobní selhání, často se mohou cítit provinile i před Pánem Bohem. Je opravdu

těžké někdy i jen v duchu si pojmenovat to, že třeba někoho nemám rád, nemůžu ho vystát, že mě práce už nebaví... Ale v mnoha případech to dělá jen vyčerpání. Ve chvíli, kdy je člověk schopen říct to nahlas, je to na světle – vidíme, co se děje a dá se s tím něco dělat. Už tím se nastartuje ozdravný proces.

Bůh hraje v celém procesu supervize kazatelů evidentně velkou roli. Jak velkou? Jakou roli hraje vaše profese?

Pán Bůh v tom hraje roli největší. Pokud on s námi nebude, tak to bude jen lidské povídání. On je ten, kdo přináší moudrost, dobré vhledy, změny. Na supervizi mohou padat různé názory, ale záleží na tom, čeho se chytíme. Ve chvíli, kdy to dáváme do rukou Bohu, věříme, že nám skrze druhé pomůže v tom, co zrovna potřebujeme.

nemůže. Supervize mi pomáhá k tomu, abych se stále ptala a učila. Pokud budu vše vědět, zapadnu do rutiny a přestanu být zvědavá. Je třeba být stále ve střehu. Také mi supervize pomáhá k tomu, abych měla větší nadhled a dokázala poodstoupit od sebe, od svých zkušeností, názorů a postojů. A také k tomu, abych nenosila břemena, která nosit nemusím. Někdy je to určitý druh pokušení – pocit, že ta břemena unesu, a tak vezmu tohle a ještě tohle... Na supervizi mám prostor se zorientovat, co vlastně vše táhnu a co mohu rovnou odložit. Je to velmi osvobozující.

Někdy se mě lidé ptají, zda toto zvládne přátelský vztah nebo peer skupina. Ano i ne. Přátelský vztah většinou končí přátelským povídáním o všem možném. To je velikou pomocí, ale nelze se zaměřit jen na práci. Peer skupina – to znamená skupina těch, kteří pracují ve stejném oboru a setkávají se, aby sdíleli svá pracovní témata – se velmi často neobejde bez někoho, kdo to tam nějak facilituje. Pokud skupina má svého facilitátora, tak je to jako skupinová supervize.

Jako roli v tom hraje Kristův kříž? Když On vzal naše starosti na sebe...

Velikou. Už to, že to přes Krista mohu Pánu Bohu říct, hraje velikou roli. Ale je fajn, když existuje ještě někdo, kdo se s námi za to modlí. Když je tam i ta lidská dimenze. Ježíš také byl s učedníky a odcházel za Pánem Bohem – bylo tam obojí.

Vnímáte, že kazatelé jsou „satanovi trnem v oku“? Prožívají podle vás víc problémů, těžkých zkoušek, útoků na zranitelná místa (rodinu) než věřící, kteří se ve sboru takzvaně vezou?

Ano, a satanovi se nedivím, že jsou mu trnem v oku. Kazatel má velkou moc nad celým sborem. Když se dostane do pozice, že je zraněn, trpí jeho zraněními i celé společenství. Za takovou satanovou cestou vidím i princip, který je viditelný u každého z nás. Pokud jsme přetížení, tak první, co dáme stranou, je to, co nám nejvíce pomáhá. Takže přestaneme cvičit,

číst Bibli, chodit na procházky, poslouchat hudbu... prostě vše, co nám dodává sílu. V další fázi to odnesou známí, kamarádi, vztah s Bohem – až jsme najednou sami, odříznutí, izolovaní a s těžkými břemeny. Takto to Zlý dělá se všemi, i s kazateli. Akorát u kazatelů to má mnohdy závažnější důsledky.

Jako heslo této služby se nezasvěcenému může jevit 1 Petr 5,7 (Všechnu svou starost vložte na něj, neboť mu na vás záleží.). Který biblický verš vnímáte jako nejpřiléhavější vy coby „insider“?

Když vycházím z učení CB, z učení o všeobecném kněžství, tak mi nejpřiléhavější přijde 1 Kor 12,12 – všichni jsme údý jednoho těla, každý má nějaké povolání, a důležité je, aby tyto údý o sebe vzájemně pečovaly. I kazatel je jeden z údů, který má dar kázat a jeho odpovědnost je pečovat o ostatní údý. Odpovědnost dalších údů je pro změnu pečovat o svého kazatele. Tento princip vnímám jako velmi důležitý.

Co vás osobně Bůh na cestě supervize kazatelů učí?

To, co se pořád učím, je mlčet. To mi přijde od Pána Boha vtipné, protože já mluvím hodně. (smích) Stále se učím pořádně naslouchat. Nemít odpověď, když druhý ještě mluví, ale snažit se vyslechnout, jak to má on, odstoupit od sebe. U kazatelské supervize je to pro mne ještě umocněno tím, že jsem žena. Nejsem sice úplně zvyklá ve společenství mužů mlčet, ale minimálně mě to vede k pozornějšímu naslouchání. (úsměv)

Čím Vás Bůh na té cestě obdarovává?

Baví mě to, na kazatelské supervize se vždycky moc těším. Obohacuje mě to o duchovní věci – sdílení zápasů, i výher. A obdarovává mě vhladem – člověk nejen víc chápe tohle povolání, ale chápe Boží povolání.

Čeho Vás zbavuje?

Možná předsudků a představ, i vůči církvi. Vyrůstala jsem v antikomunistické rodině, ve které byl silně zakořeněn odpor

k institucím. I k církvi. Nikdy by mě nenapadlo, že bych někdy mohla pracovat pro církev. I to je od Boha vtipné. Čím dál víc ale přestávám církev vnímat jako instituci a začínám ji vnímat jako bojovníky na jednotlivých pozicích, jako lidi, kterých si vážím a které mám ráda.

Máte biblický verš, který Vás provází v osobním životě?

Mám jich víc, ale jeden z oblíbených je, že si nemám dělat starosti o zítřek, že zítřek má dost svých trápení. Ale já k tomu ještě přidávám „i dost svých radostí“. Jsme moc směřovaní na minulost nebo budoucnost, a přítomnost nám často uniká. V covidové době se to zajímavě začíná směřovat na dnešek. Dřív jsem měla diář zaplněný na rok, a teď říkám: „Hele, to je za pět dní, to je ještě daleko...“ (smích) Doba není lehká, ale něco nás učí. A jedna z věcí, kterou učí mě, je, že „dneska je dneska“.

■
Celý rozhovor najdete na webu brana.cb.cz.

inzerce

Čerpadlo on-line: Výchova 6-15 let

Budeme hledat inspiraci k výchově ve světě, v církvi a v rodině ze skutečných příběhů.

20. března 2021

od 8:45 do 16:00 s přestávkami.

Řečníci: prof. PhDr. Radek Ptáček, Ph.D., PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D., Roman Neumann, Dave Patty, Petr Kadlec, Ráchel Bícová, Pavel Vopalecký, Martin Slabý, Adéla Kalačová, Jiří Edy Zajíc, Jana Čmielová, Dalimil Staněk, Jan Lukl, Radek Kalenský

Témata: příběhy ze života, jak rozumět emocím, jak lépe zvládat deprese, jak vést mladé ke službě, jak pomoci mladým se najít, upevnit jejich identitu, jak propojit lépe rodinu a církev a další.

Více na www.dorostovaunie.cz/cerpadlo.

Cena zdarma, nutná registrace.

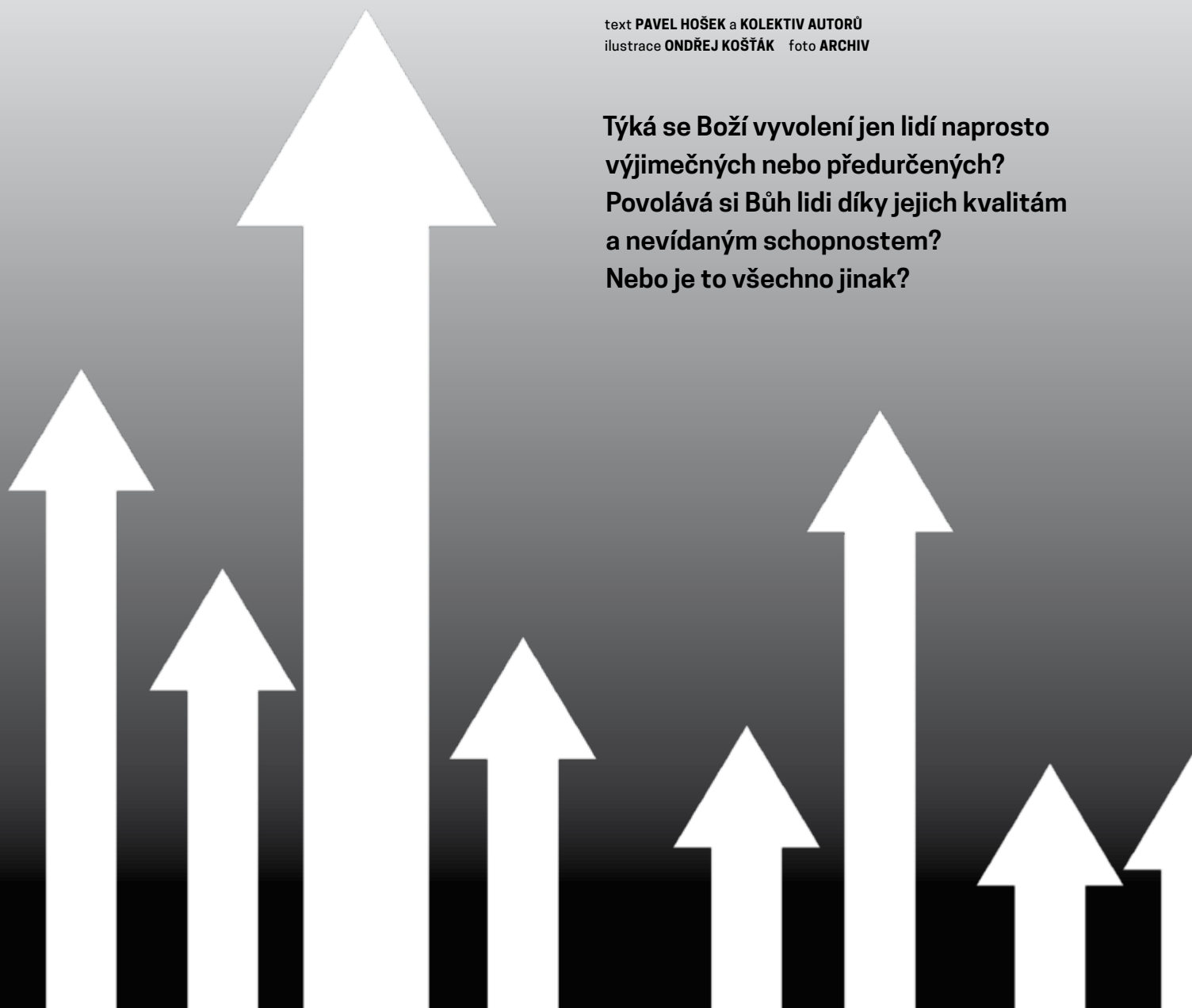
Pořádá Dorostová unie, z.s.

VYVOLENÍ A POVOLANÍ

text PAVEL HOŠEK a KOLEKTIV AUTORŮ

ilustrace ONDŘEJ KOŠTÁK foto ARCHIV

**Týká se Boží vyvolení jen lidí naprosto
výjimečných nebo předurčených?
Povolává si Bůh lidi díky jejich kvalitám
a nevídaným schopnostem?
Nebo je to všechno jinak?**

Chtěl bych se nad otázkou vyvolení zamyslet trochu jinak, než je obvyklé. Nemůžu se zbavit dojmu, že téma vyvolení působí mezi křesťany spíš zmatek a rozdělení než radost a vděčnost. Nebereme to za šťastný konec. Z Božího vyznání lásky jsme udělali neosobní teorii, kvůli které se hádáme. Vzájemně se podezíráme, že s naší vírou není něco v pořádku, když se neshodneme na stejné definici vyvolení. Z nauky o vyvolení jako by se stal chemický vzorec, teoretická odpověď na teoretickou otázku. A prubířský kámen pravověří. A to je opravdu smutné.

Vyznání lásky

Vždyť zvěst o vyvolení je především neslýchané vyznání lásky, které přichází z nebe. „Tebe jsem si vyvolil,“ šeptá každému z nás do ucha Ten, v kterého věříme. Jako milý, který vyznává city své milé. Jako maminka, která konejší své batole: „Jsi moje, nikomu tě nedám.“

Tady přeče nejde o nějakou teologickou informaci. Bůh ujišťuje člověka o tom, že ho miluje, zve ho do své blízkosti, do společenství lásky. Je to nanejvýš osobní, svaté, intimní. Není to úřední sdělení o tom, zda je moje jméno na tom správném seznamu. Zda já, já, já, jenom já se po smrti dostanu do nebe. Připadá mi, že když přemýšlíme o tajemství vyvolení, býváme až neuvěřitelně posedlí sami sebou, svojí individuální spásou. Je to zvláštní. Vždyť křesťanství je o tom, že máme na sebe zapomínat, že nám má víc záležet na těch druhých než na vlastním prospěchu.

Otázka vyvolení bývá zúžena na záležitost osobní spásy, věčného údělu za branou smrti. Je to v jistém smyslu nebiblické a docela často překvapivě sebestředné. Pokud vezmeme vážně biblické výpovědi o vyvolení, zjistíme, že mají především praktický význam. Pro tento život a na tomto světě.

Prapůvod biblické myšlenky vyvolení najdeme v zaslíbení Abrahamovi na samém počátku biblického vyprávění. Neutěšená situace lidského rodu, o které vyprávějí předchozí kapitoly, dospívá k rozhodujícímu obratu právě v povolání Abrahama, jak o něm čteme ve 12. kapitole knihy Genesis. (Gn 12,1-3)

Až do té doby jsme četli o fatálních důsledcích Pádu a hříchu. Lidé se otočili zády ke Stvořiteli, vykročili za svým štěstím na vlastní pěst... a od té

doby na tom byli stále hůř a hůř: Kain zabil Abela, Kainovi potomci vybudovali bezbožnou civilizaci, „na zemi se rozmnožila zlovůle člověka a každý výtvar jeho mysli i srdce byl v každé chvíli jen zlý“. (Gen 6, 6) Přišla potopa, pak vzpurní pozemšťané postavili babylonskou věž... Zlo se šířilo všemi směry a neustále se stupňovalo. Zdálo se, že každá další kapitola lidských dějin bude temnější než ta předchozí.

A pak přišla odpověď z Nebe. Odpověď, která přinesla obrat směrem k dobrému: Ne, Bůh neponechal padlé lidstvo napospas, nenechal hříšné pozemšťany propadat hloub a hlub do zkázy a sebezničení. Povolal Abrahama. Vyvolil ho. Proč? Aby „v jeho potomstvu došly požehnání veškeré národy země“. (Gn 12,3)

Bude-li Abrahamovo potomstvo věrně plnit úkol, který mu Hospodin světil, stane se nástrojem Božího požehnání. Bůh vyvolil Abrahama a jeho potomstvo, aby jeho prostřednictvím zvrátil neblahý vývoj dějin lidstva.

Vyvolený lid

Následuje několik set stránek, které podrobně líčí pohnuté dějiny Abrahamova potomstva, toho „zvláštního lidu Hospodinova“. Je to lid, který má žít jinak než ostatní národy. Dostává k tomu soubor pokynů, které věrný Hospodinův služebník Mojžíš přináší Izraelitům z hory Sinaj. Proč? Proč mají žít Izraelité podle přikázání tóry? Aby byli „okrasou a věhlasem Hospodinu“. (Dt 26,19)

Ano, Izrael je vyvolen k tomu, aby byl „světlem národům“. (Iz 42,6; 49,6) Má být lidem, který mezi ostatními národy plní kněžskou úlohu. (Ex 19,6) To znamená, že tento lid jako celek prostředkuje mezi nebem a zemí. Kněz je prostředník. Zastupuje Boha před lidmi a lidi před Bohem. A je-li celý národ kněžským národem, znamená to, že se má přimlouvat za ostatní národy, přinášet za ně oběti, zvěstovat jim Boží vůli, být jim příkladem a podnětem k zamýšlení. Toto je důvod Hospodinova vyvolení. Toto je důvod, proč Hospodin vyvolil svůj lid, aby jeho prostřednictvím šířil své požehnání až na sám konec země.

Proč? Aby se jednou naplnilo, co s nadějí vyhlíželi hebrejští proroci. Zacharjáš očekával dobu, kdy „budou přicházet národy a obyvatelé mnoha měst a řeknou: Pojdme si naklonit Hospodina... →

prof. PAVEL HOŠEK, Th.D.(1974)

kazatel CB a vedoucí katedry religionistiky na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy. Zabývá se vztahem teologie a kultury. Ve volných chvílích podniká se svou ženou Vierkou a dětmi Matějem, Hankou, Zuzankou a Johankou dobrodružné výpravy do přírody.

„V oněch dnech se chopí deset mužů z pronárodů všech jazyků pevně cípu roucha jednoho Žida a řeknou: Půjdem s vámi, slyšeli jsme, že s vámi je Hospodin.“ (Za 8,20.23)

Micheáš prorokoval: „I stane se v posledních dnech, že se hora Hospodinova domu bude tyčit nad vrcholy hor, bude povznesena nad pahorky a budou k ní proudit všechny pronárody. Mnohé národy půjdou a budou se pobízet: Pojdte, vystupme na Hospodinovu horu, do domu Boha Jákobova. Bude nás učít svým cestám a my po jeho stezkách budeme chodit.“ (Mí 4,1-2) A Izajáš zvěstoval izraelskému lidu: „Vy pak budete nazýváni Hospodinovi kněží.“ A jak budou tito Hospodinovi kněží působit na ostatní národy? Izajáš to říká jasně: „Jejich potomstvo bude známé mezi pronárody a jejich potomci uprostřed národů. Všichni, kdo je spatří, rozpoznají na nich, že oni jsou to potomstvo, jemuž Hospodin žehná.“ (Iz 62,6.9)

Jak je zřejmé z těchto prorockých zaslíbení, Boží vyvolení od samého počátku souviselo s úkolem, který byl svěřen Božímu lidu jako celku. Ne izolovaným jednotlivcům, ale pospolitosti Hospodinova lidu. Týkalo se tohoto světa, ne záhrobí. Mělo velmi praktický a konkrétní obsah. Nešlo o abstraktní definici věčného údělu jednotlivých lidí. Vyvolení vychází z Boží vůle – z Božího záměru, který se týká celého lidstva a který se uskutečňuje pomocí zvláštního lidu. Lidu, který je povolán k tomu, aby byl „výkladní skříní nebe“.

Ano, aby zpřítomňoval nebe na zemi. Aby byl zvláštním předivem mezilidských vztahů, které vyzařuje do okolí určitou zvláštní, nezaměnitelnou, nebeskou kvalitu. Svěbytným prostředím, do kterého je možné zavítat, které takřikajíc zve kolemjdoucí na návštěvu. Prostředím, ve kterém se lze ocitnout a nasát do plíc jeho osobitou atmosféru. Prostředím, které

SVĚDECTVÍ

Trojí potvrzení

TOMÁŠ TRÁVNÍČEK, kazatel CB Neveklov

Uvěřil jsem, když mi bylo devatenáct. Chodil jsem do metodistické církve a hodně jsem poslouchal Daniela Hottmara – kazatele na vozíku. Byl mírný a já jsem se kvůli tomu, jaký byl, od samého začátku toužil stát kazatelem. Moje představa byla, že všude, kam přijdu, budu říkat moudré věci a dají mi najíst. (úsměv) Dneska mi všichni mladí připadají moudřejší, než jsem byl tehdy já.

Daniel si dodělával vzdělání a já jsem ho vozil do školy – ať už když šel na přednášku, nebo když měl přednášet. Nasával jsem povolání kazatele skrze něj – a viděl jsem, že někdy je to krásné, ale někdy to je řehole. A když je to těžké, tak jak je to těžké doopravdy. Dokáže to semlít. Viděl jsem ho i sklíčeného, vnímal jsem, jak ho bolí, když se lidi vydají špatnou cestou a on s tím nemůže nic dělat... Tehdy jsem prohlásil, že až se jednou zblázním, tak se stanu kazatelem. Takže si mě teď lidé, kteří si to pamatují, dobírají, že už jsem se zbláznil. Ale tou dobou mě touha po tomto povolání na nějakou dobu přešla.

Ale Pán Bůh si mě přitahoval. Byl jsem starším sboru a občas jsem i kázal, ale po několika rozhovorech a po zralé úvaze jsem došel k názoru, že to není cesta pro mě. A přestože jsem po tom toužil, zřekl jsem se toho. Říkal jsem si, že než být špatný farář, je lepší být dobrý zahradník. Aspoň neublížím lidem.

Rok nato měl Daniel z Kladna odejít – byl tam přes dvacet let. Já jsem v té době byl už pomocníkem kazatele, což byla u metodistů funkce ekvivalentní druhému kazateli, a zároveň jsem mu jako vozičkář dělal asistenta. Ale neviděl jsem kazatelství jako svoje budoucí

povolání, nemyslel jsem si, že bych na to měl.

Jednou byl Daniel na nějaké kazatelské schůzce se superintendentem, což je v metodistické církvi něco jako v CB předseda Rady. Jako jeho asistent jsem ho čekal na pokoji. Bylo mi úzko, protože jsem věděl, že odchází. Tak jsem se modlil: „Pane, co budu dělat? Já už tu tesařinu nezvládnu. Už se necítím na to, lézt po střeších...“ Práci asistenta jsem totiž dokázal skloubit s péčí o malého syna a nemocnou manželku, hodně věcí jsem mohl dělat z domova, Daniela jsem vozil jen občas. Když jsem měl sám nějakou

je ztělesněním pozvání „okuste a vizte, že Hospodin je dobrý“. (Ž 34,9) Prostředím, které na tváři země zpřítomňuje Boží království, aby lidé mohli na vlastní oči spatřit a na vlastní kůži zakusit, jaké to je, když Hospodin přebývá uprostřed svého lidu.

Toto je cesta, kterou Hospodin vyvolil. Týká se pospolitosti, do které je pozván každý. I ten, kdo se nenarodil jako Žid. A každý, kdo pozvání přijme, stává se součástí vyvoleného lidu. Získává podíl na vyvolení. Stává se příjemcem daru vyvolení a nositelem úkolu, který vyplývá z tohoto daru.

Vyvolení jako dar a úkol

Nahlížíme-li tajemství vyvolení z této perspektivy, přestává nám naléhavě tikat v mozku úzkostná otázka, zda i já patřím mezi vyvolené, zda mé jméno je nebo není na tom správném seznamu. Přestává nám hrozit, že se budeme trápit děsivým tušením, že

z nějakého důvodu nejsme vyvolení. Že naše jméno není napsáno v knize života. Přestává nás pronásledovat noční můra nepříznivého a nezvratného „osudu“. Bůh není osud. Jeho vůle není neosobní metafyzický zákon. Je to milující Otec. Když se kající hříšník váhavě šourá zpátky domů, vybíhá mu naproti. (Lk 15,11–32)

Neurotické tázání po vlastním vyvolení dokáže upřímně věřícím lidem ztrpčovat život celé roky. Zdá se mi, že plyne ze špatně položené otázky. Biblické učení o vyvolení přece nemá být zdrojem úzkosti a strachu. Zvěst o vyvolení je jedním z neobyčejně silných vyjádření Boží lásky. Co znamená, že jsme vyvolení? Znamená to, že Bůh říká osobně každému z nás: „Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj.“ (Iz 43,1) „Hle, vyryl jsem si tě do dlaní.“ (Iz 49,16)

Co tedy říká Starý zákon o vyvolení? Především toto: Hospodin vyvolil svůj lid, potomstvo Abrahamovo, aby prostřednictvím →

SVĚDECTVÍ

duchovenskou práci, tak lidi přišli k nám, přípravy jsem si dělal doma. Bez práce jsem zůstat nemohl, protože z příspěvku se to nedalo utáhnout – peníze stačily do půlky měsíce, a někam do zaměstnání jsem taky jít nemohl, protože manželka by to sama doma nezvládla.

Otevřel jsem tehdy Bibli a četl jsem, jak po Ježíšově vzkříšení učedníci sedí s Petrem na břehu Galilejského jezera a přesně jako já nevědí, co mají dělat. Najednou se jim všechno zborilo, všechny představy, jak to dál bude s Ježíšem super... A najednou tam On nebyl. A všechno je jinak. Petr přemýšlel, že se vrátí ke svému řemeslu – a šel rybařit. Ale když se vrátil, Ježíš se objevil na břehu a řekl mi, že má pro něj něco jiného – má se stát rybářem lidí. Napadlo mě, že právě tohle mi Bůh říká, ale moc se mi to nezdálo – nic tomu nenasvědčovalo.

Daniela jsem měl vyzvednout v sedm hodin večer. Když jsem tam přišel, ještě nekončili. Přijal jsem pozvání počkat uvnitř, a tak jsem se posadil. Po chvíli řekl superintendent přítomným kazatelům, nebylo to na mě: „Prosím vás, popřemýšlejte, jestli nemáte ve sboru někoho, kdo by se chtěl stát kazatelem. Někoho, koho by si chtěl Pán Bůh použít. Protože máme podstav.“ A já jsem prožil něco neuvěřitelného. Vím,

že se to stalo, ale nikdy se mi o tom moc mluvit nechtělo, protože to bylo hodně zvláštní – cítil jsem, jak Bůh položil ruku na mou hlavu. Byla těžká, zajel jsem dolů jak v zubařském křesle. Nebyl jsem schopen nic dělat, ale přesně jsem věděl, že mluví ke mně.

Chvilí mi trvalo, než jsem se oklepal. Daniela jsem pak na vozíku vytlačil z budovy, seskákali jsme schody... Připadal jsem si divně, protože před rokem jsem po rozhovoru s tímto kazatelem usoudil, že na práci kazatele nemám. Ale teď jsem měl biblický text a nadpřirozený prožitek. Ale nic jsem neřikal. A Daniel se na mě podíval a řekl: „Měl bys to být ty.“ Myslel to naprosto vážně a dodal, abych na to nespěchal a modlil se za to.

Řekl jsem mu, co jsem předtím prožil: Bible, nadpřirozené potvrzení plus slovo kazatele, který mě znal od mého narození a prožil se mnou všechny průšvihy. Ale žádal jsem po Bohu ještě potvrzení – a dal jsem mu jednu překážku: jestli to manželka nepřijme – protože metodističtí kazatelé se často stěhují na povel, na jaře na konferenci dostanou příkaz a v září jedou – tak do toho nepůjdu. V té době jsme měli bezbariérový byt. A manželka řekla, že půjde se mnou tam, kam mě posílá Bůh. Nechal jsem jí ještě deset dnů na modlitby, abych se dozvěděl, že názor nezměníla.

Nikomu jsem o tom neřekl, věděl to jen Daniel. Bylo jasné, že jestli mám dělat kazatele, musím se vzdělávat a nastoupil jsem na ETS. Pak jsem po Danielovi na nějakou dobu převzal sbor. Různými cestami se pak stalo, že mě jeden známý oslovil s dotazem, zda nechci jít dělat kazatele CB do Neveklova, že se tam za něj modlí už 90 let. A ať zavolám Pavlovi Černému. Vypadalo to jako Boží odpověď na moje modlitby a východisko z další složitě situace.

Znal jsem Pavla z ETS a zpočátku jsem si vůbec neuvědomoval, do jak vážné společnosti jsem se dostal – šel jsem za Božím hlasem naivně a prostě. Řekl jsem mu tehdy o sobě všechno – i to, že mám ženu na vozíku. Odpověděl, že to zní zajímavě. A rychle se rozjelo kolečko modliteb staršovstva a rozhovorů, jehož výsledkem bylo, že jsou pro a že v Neveklově postaví faru. Bylo to nerealné, jak z amerického filmu. Za několik měsíců ji skutečně postavili – bezbariérovou, upravenou pro potřeby vozíčkáře. Nikdy jsem nezažil takovou podporu. Doteď je to obrovským svěděctvím pro naše nevěřící rodiče.

Byla to zvláštní cesta. Pořád mne provází verš, který jsem na ní přijal: „Ty jsi můj Bůh, moje budoucnost je ve tvých rukou.“ (Ž 31,15–16)

tohoto lidu svítlo světlo všem ostatním. Aby byl výkladní skříň nebe. Aby byl Hospodinu věhlasem a okrasou. Proč? Aby ti, kteří sledují Hospodinův lid zvenku, zakusili onu zvláštní nebeskou kvalitu, která se kolem něj šíří.

Jistě by se dalo namítnout, že tohle všechno platí o židovském národě, o Božím lidu staré smlouvy. Asi není sporu o tom, že v příběhu Izraele na stránkách Starého zákona je opravdu rozhodující důraz kladen na kolektivní rozměr vyvolení. Ale jak je to v Novém zákoně? Na první pohled se zdá, že zatímco ve Starém zákoně se mluví o pospolitosti Izraele, v Novém zákoně je hlavním tématem spasení v Kristu. Něco na tom je. Ale znamená to, že zatímco ve starozákonní době se Bůh zajímal o život společenství, od novozákonní doby dál už ho zajímá jen spása jednotlivců? Jistěže ne.

Ježíš přece zakládá novou etapu v dějinách Božího lidu. V žádném případě nepřenáší veškerý důraz z pospolitosti na jednotlivce. Vždyť daleko nejdůležitějším tématem jeho učení jsou vztahy mezi lidmi! I Boží lid nové smlouvy je lid, je přece nazýván novým Izraelem. Dvanáct apoštolů přece symbolicky reprezentuje dvanáct patriarchů Izraele.

Také o církvi Kristově je řečeno, že je rodem vyvoleným, národem svatým, lidem dobytým, královským kněžstvem. Všechny tyto úkoly svěřené kdysi Izraeli se vztahují i na Boží lid nové smlouvy, jak se dočteme v První epistoletě Petrově. (1 Pt 2,9) I nový Izrael má plnit kněžskou úlohu mezi národy. I Boží lid nové smlouvy má být výkladní skříň nebeského království. Má být ztělesněním pozvání „okuste a vizte, že Hospodin je dobrý“. I církev Kristova má být prostředím, které je možné navštívit a zakusit, jaké to je, když Hospodin přebývá uprostřed svého lidu.

Vyvolený Syn

Klademe-li otázku, jak se změnil význam Božího vyvolení s příchodem Ježíše Krista, odpověď přichází přímo z nebe, a to dokonce dvakrát – při Ježíšově křtu v Jordánu a na hoře proměnění. Na obou místech zazněl hlas z nebe, který nám říká, co si máme jako křesťané myslet o Božím vyvolení: „Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil.“ (Mt 3,17 a Mt 17,5)

V Ježíši Kristu Bůh vykonal to, co bylo nemožné pro lidskou slabost. V jeho životě, smrti a vzkříšení Bůh naplnil zaslíbení dané Abrahamovi. On je ten Vyvolený, ten, který nakonec naplnil úkol svěřený Abrahamově potomstvu. A nás se to všechno týká natolik, nakolik jsme v něm – „v Kristu“. Nakolik jsme součástí těla Kristova, natolik máme podíl na vyvolení, protože máme účast na Vyvoleném. Jsme pozváni, abychom se stali součástí Božího jednání v dějinách, abychom se připojili ke zvláštnímu lidu Páně. A toto pozvání je adresováno všem.

Opravu všem? Ano, opravdu všem. „Bůh chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu.“ (1Tm 2,4) „Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření,“ řekl Ježíš. (Mk 16,15) A jinde řekl: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste

obtíženi břemeny.“ (Mt 11,28) A jinde: „Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije.“ (J 7,37)

Ale počkat, protestuje zamračený teolog, není to pozvání jen pro ty, kdo jsou od věčnosti vyvoleni? Není jen pro ty, jejichž jména jsou napsána v Knize života? Nemůžu než odpovědět: Co je to za otázku? Proč ji kladeš? O co ti jde?

Nezabředejme do abstraktních spekulací. Ať to zazní ještě jednou: Vyvolení je vyznáním lásky. „Já jsem si tě vyvolil,“ šeptá Bůh člověku do ucha. Jako milý své milé. „Nikdy tě neopustím, nikdy se tě nezreknu.“ (Žd 13,5) Jako maminka utěšující batole: „Neboj se, vždyť já jsem s tebou, neboj se, červíčku Jákobův.“ (Iz 41,10.14).

Je to horoucí vyznání, ze kterého se tají dech. Nekažme to prázdnými slovy. Nedělejme z učení o vyvolení teoretickou nauku, o které se pak budeme hádat a zakládat kvůli ní nové a nové, stále pravověrnější církve. Já nevěřím, že mi Bůh odpustil moje hříchy proto, že jsem byl v nějakém neosobním, abstraktním smyslu „vyvolen“. Věřím, že mi je odpustil proto, že mě miluje. Věřím v jeho lásku. Spoléhám na ni. Celým srdcem. A nevěřím, že existují lidé, které Bůh nemiluje, které „nechce“.

Vyvolení jako příležitost

Ale pamatujme, přátelé, vyvolení těch, kdo jsou v Kristu, není jenom dar, je to také úkol. Velmi praktický úkol, který se netýká záhrobí, ale našich životů tady a teď. Právě v tomto smyslu se i na nás křesťany vztahují zaslíbení daná Božím lidu staré smlouvy. Jsme vyvoleni, abychom společně byli „věhlasem a okrasou Hospodinu“. Abychom byli pokračováním Ježíšova příběhu. Bůh si nás povolal „k chvále své slávy“, jak se píše v listu Efezským. (Ef 1,12.14) Abychom společně v tomto světě šířili kvalitu nebeského království. K tomu jsme vyvoleni.

Vyvolení má jistě i jiné významy, ale tento mi připadá nejdůležitější. Vztah mezi Boží svrchovaností a lidskou svobodou vůlí zůstává zahalen tajemstvím. Tak se před tímto tajemstvím skloňme. Existují tajemství, která my lidé nerozluštíme. A když se o to budeme mermomocí snažit, nedopadne to dobře. Vytvoříme soustavu obecných pojmů a budeme se o ně přít. Jedni je přijmou, druzí odmítnou. Rozdělíme církev. Prosím, už ne.

Pokud jde o význam vyvolení pro náš křesťanský život, myslím, že i v Novém zákoně je rozhodující důraz položen na společný úkol svěřený Božím lidu. Nejedná se o neurotizující otázku „Jak to se mnou bude po smrti?“. Jedná se o pozvání, nabídku, šanci, příležitost k tomu, abychom se nechali proměnit v nástroj požehnání pro ty ostatní. K tomu, abychom se stali součástí něčeho velkého a krásného. Abychom si vyhrnuli rukávy a zapojili se do Božího záměru, do budování a šíření Božího království tady na zemi. Abychom měli účast na tom, co Bůh sám působí Duchem svatým v lidských srdcích a v mezi-lidských vztazích.

Vyvolení jako zdroj pýchy, nebo pokory?

PETER CIMALA, PH.D., ordinovaný kazatel CB,
ředitel Komenského institutu v Praze, učitel kurzů Nového zákona na ETS

Slovu „vyvolení“ se dle mého soudu žel přihodilo to, co C. S. Lewis označil za „pokažení slova“ (viz kniha *K jádru křesťanství*). Článek bratra Pavla Hoška považuji za zdařilé přeznačení tohoto biblického pojmu. Při promyšlení tématu vyvolení a četbě článku jsem byl překvapen otázkou, proč mi zní vyvolení poněkud nevlídně až podezřele. Některé důvody zmiňuje kolega Hošek, jiné jsem si musel nově pojmenovat.

Snad je to dáno tím, že se mi vynořují slovní spojení a hesla typu: vyvolený národ, vyvolená rasa nebo vyvolený vůdce. Vyvolení jako ospravedlnění pro jakýkoliv program nebo čin. Příčemž tito vyvolení – ať političtí, nebo náboženští – bývají skálopevně přesvědčeni o svém jedinečném poslání (případně potvrzení lidem) – vox populi vox dei. Jak uvažovat kladně o pojmu, který se opakovaně objevuje jako zdroj pýchy a pocitu nadřazenosti ať už osobní, nebo kolektivní, jako nebezpečný argument pro sebeospravedlnění?

Když však odhlédnu od pokažených verzí vyvolení a zahledím se do biblických textů, objevuji něco jiného. Vyvolení zde není zdrojem pýchy a vychloubání, nýbrž pokory, vděčnosti a pověření ke službě. Připomeňme si například slova apoštola Pavla křesťanům do Korintu:

„Pohledte, bratří, koho si Bůh povolává: Není mezi vámi mnoho moudrých podle lidského soudu, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených; ale co je světu bláznovstvím, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné; neurozené v očích světa a opovržené Bůh vyvolil, ano vyvolil to, co není, aby to, co jest, obrátil v nic – aby se tak žádný člověk nemohl vychloubat před Bohem. Vy však jste z Boží moci v Kristu Ježíši; on se nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením, jak je psáno: „Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.“ (1Kor 1,26–31 ČEP)

Ve světle těchto veršů si může každý odpovědět na otázku: Proč právě já? Čím jsem si své „spasení“ a „vyvolení“ zasloužil? Čím jsem lepší než ostatní? Inu, nebylo to kvůli tvým zvláštním kvalitám, moudrosti ani urozenosti. Velmi lakonicky řečeno: Proč právě já? Protože On to tak zamýšlel! Člověk nemůže sám sebe vyvolit, vyvoleným se stává. Je to vlastně dost pokořující přiznání. Apoštol Pavel o svém obrácení a povolání u Damašku napsal: „Povolal mě svou milostí, rozhodl se...“ (Ga 1,15) Viděno touto optikou, vyvolení přichází o předmět své „přirozené“ chlouby.

V evangeliích je Ježíš z Nazaretu označen jako „ten vyvolený“: „A z oblaku se ozval hlas: „Toto jest můj vyvolený Syn, toho poslouchejte.““ (L 9,35) K čemu vedlo Ježíše toto vědomí a sebevědomí vyvolenosti? O tom nejlépe svědčí jeho slova a činy doložené v evangeliích. „Syn člověka nepřišel, aby mu sloužili, ale aby on sloužil, a aby dal duši svou na vykoupení za mnohé.“ (Mk 10,45)

Apoštol Pavel shrnuje misi tohoto vyvoleného Syna ve známém hymnu: „Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži.“ (Fp 2,6–11)

Ježíš Kristus nevyužil svoji moc, dalo by se říci své jedinečné vyvolení, k tomu, aby panoval, nýbrž aby pokorně sloužil. Jak odlišný je to příběh od životopisů císařů, králů a jiných vládců doby tehdejší i současné? Nutno dodat, že také křesťanských panovníků, nebo dokonce církevních představitelů. A Bůh se přiznal právě k Tomu, který se nepovyšoval. Toho vyvýšil nade vše. Tomu, který přijal úděl pokorného služebníka, Ten je oslavován jako Pán. Vztah mezi Kristem a těmi, kteří ho oslovují Pane, Pane Ježíši, vyjadřuje apoštol Pavel uvozující slovy citovaného hymnu: „Nechť je mezi vámi takové smýšlení, jako v Kristu Ježíši.“ (Fp 2,5) Jinak řečeno, sdílejte s Kristem jeho smýšlení, jeho pohled a přístup.

Vraťme se ještě jednou k Lewisově postřehu o „pokažení slova“ – konkrétně zmiňuje anglické slovo gentleman: „Opravdový gentleman je ten, kdo se jako gentleman chová!“ Snad tudy vede cesta, jak očistit slovo vyvolení od jeho staletých nánosů. Jednak návratem k biblickým kořenům pojmu „vyvolení“ s důrazy, které naznačil Pavel Hošek. A ruku v ruce s tím usilovat o to, aby se milost Božího vyvolení prokazovala v běžném životě jednotlivce i křesťanské církve.

Tedy aby poznávacím znamením vyvolených nebyla pýcha teologická, církevní či denominační nebo pocit morální nadřazenosti, nýbrž pravý opak: „Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblecte milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost.“ (Ko 3,12 ČEP) A to vše s plným vědomím, že Bůh je zdrojem a původcem nezaslouženého vyvolení, posilou v našem lidském „chtění i činění“ (Fp 2,13) i konečným cílem našeho poslání (Fp 3,14).

TAJEMSTVÍ VYVOLENÍ

text **BRONISLAV MATULÍK**

Nezbývá než žasnout, v němém úžasu si zakrýt ústa a mlčet. Do našich úvah a smělých tezí o vyvolení a povolání přichází Hospodin jako ze smršťe a klade nám podobné otázky jako kdysi Jóbovi:

„Kdo to zatemňuje úradek Boží neuváženými slovy? Nuže, opásej si bedra jako muž, budu se tě ptát a poučíš mě. Kde jsi byl, když jsem zakládal zemi? Pověz, víš-li něco rozumného o tom... Byly ti odkryty brány smrti, brány šeré smrti jsi spatřil? Postřehls celou šíři země? Pověz, znáš-li to všechno. Kde je cesta k obydlí světla? Kde má své místo temnota? Můžeš je vykázat do jejich hranic? Máš ponětí o stezkách k jejich domu? Tušil jsi, že se jednou narodíš a jak velký bude počet tvých dnů?“ (Jób 42,2-4.17-21)

Jen se podíváme, kam až naše oko dohlédne, a uvidíme miliardy galaxií, ve kterých jsou miliardy hvězd a planet nepočítaně. My jsme jen jednou z nich, na které je život, jak ho dosud známe.

Odhaduje se, že na naší planetě nyní existuje snad až čtyřicet milionů rostlinných a živočišných druhů, mezi které patří také člověk, tedy vy i já. Nemůžeme nežasnout nad tím, že pouze my, lidé, si uvědomujeme svou existenci. Klademe si vážné otázky po smyslu svého bytí, ptáme se, odkud přicházíme, kdo jsme, kam směřujeme... Jako jediní jsme navíc schopni tvořit kulturu, smát se, a přitom jsme všichni složeni ze stejných prvků periodické soustavy, jak nám ji sestavil Mendělejev.

To ale samozřejmě není všechno, přestože se nám zdá, že život na Zemi je svým způsobem stabilní a neměnný. Odhaduje se totiž, že až 99,9 % všech druhů, které kdy na naší planetě žily, vyhynuly. Takže jak to, že zrovna já žiji, existuji, myslím (snad) a miluji?

Zkuste si na počítací pusitit worldometers.info/cz/, kde najdete aktuální čísla ohledně lidské populace, a opět z úžasu nevyjdete, jak vám budou čísla neustále kmitat před očima a měnit se. Až budete číst tyto řádky, porovnáte si data s těmi, která uvádím nyní, když píši tento článek, tedy 10. února 2021 v 8:25 hodin ráno a k tomu si přidejte 13 vteřin:

- Současná světová populace: 7 844 912 267 lidí
- Narození letos: 15 486 509 lidí
- Narození dnes: 134 611 lidí
- Úmrtí letos: 6 501 607 lidí
- Úmrtí dnes: 56 513 lidí
- Letošní čistý populační přírůstek: 8 984 901 lidí

Jedno z uvedených čísel se vás rozhodně týká a každý z nás jsme jen jedním jediným člověkem se svým životem, s prožíváním svých radostí, trápení a lásky. Přičemž se odhaduje, že napříč dějinami po Zemi chodilo celkem až 80 miliard lidí.

Ale ani teď ještě nemůžeme přestat žasnout, protože jsme tu nebyli – a jsme! Jak je to možné? A proč zrovna já jsem já? Než došlo k mému a vašemu zplození, vyvolil si otec matku za svou manželku. Proč zrovna ji a ne jinou, toť otázka. Že naše matka řekla budoucímu manželovi ano, je tajemství lásky, mohla si totiž vzít kohokoliv jiného. Ale pak se stalo, že se vydalo na cestu matčiným vejcovodem odhadem 50 až 200 milionů spermií směrem k jednomu vajíčku. Ne všechny dorazily k cíli

včas, ale jen jedné se podařilo projít obalem vajíčka. V ten okamžik se spojila největší buňka lidského těla s nejmenší, chromozomy se pospojovaly, načel se odstartoval překotný proces dělení buněk. Na konci celého řetězce jich jsou miliardy, a to jsem zase já, to jste vy se vším, co prožíváte, myslíte, cítíte, pro co žijete a čemu věříte. Kdyby ovšem k matčinu vajíčku dorazila o něco dřív vedlejší spermie, já bych zde nebyl, tento text by nikdy

nevznikl a kdesi po Zemi by chodil úplně jiný člověk s jiným příběhem a vlastnostmi...

V úžasu se proto znovu vrátíme na začátek. Jób se doslova probolel ke svému zmlknutí před Bohem a zakryl si ústa před tajemstvím utrpení i života jako takového. Když i my takto zmlkne, můžeme nakonec svá ústa otevřít a velebit Boha, jak nás k tomu povzbuzuje apoštol Pavel: „Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů; v něm nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří. Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny, chválili slávu jeho milosti, kterou nám udělil ve svém Nejmilejším.“ (Ef 1,3-6)

Ono tajemství vyvolení a povolání je totiž skryto v Ježíši Kristu. To on byl vyvolen a povolán pro nás! A tím ukončíme své žasnoutí nad Bohem a jeho láskou k nám: „Víte přece, že jste z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců, nebyli vykoupeni pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, nýbrž převzácnou krví Kristovou. On jako beránek bez vady a bez poskvrny byl k tomu předem vyhlédnut před stvořením světa a přišel kvůli vám na konci časů.“ (1Pt 1,18-20) ■

Konference na závažné téma

Tři přednášky, jejichž cílem je
porozumění, prevence a ochrana
v církevním i rodinném kontextu

■ 25. března 2021 na webu CB a ERC

40 dní s Biblií

Čas před Velikonocemi je ideální k tomu,
aby se církve a její rodiny vrátily k živé tradici
domácích bohoslužeb. K tomu výborně
může pomoci letošní jarní program.

BULLETIN
CÍRKVE BRATRSKÉ

inform

03 | 2021

Horké téma v církvi

JE TO I NÁŠ PROBLÉM?

Odbor pro manželství a rodinu připravil konferenci na horké téma, které se týká sexuálního zneužívání v církvi, ve společnosti i v křesťanských rodinách.

Měla se uskutečnit už v loňském roce, ale koronavirová pandemie neumožnila její realizaci. V odboru jsme se rozhodli ji připravit na konec letošního března v jiné podobě. S pozvanými hosty jsme připravili tři přednášky a jednu panelovou diskusi. Přednášky i diskuze budou natočeny a dány k dispozici široké veřejnosti 25. 3. 2021 v rámci Církve bratrské i ekumeny na webových stránkách CB, Odboru pro manželství a rodinu a nabídnuty budou i ERC a ČBK.

Konference je určena všem zájemcům, především ale pastoračním pracovníkům, kteří se věnují dospělým, mladistvým i dětem, a také rodičům.

Předseda Rady CB David Novák k této problematice píše: „Ať se jedná o jakékoliv zneužití, vždy v sobě nese aspekt toho, že někdo byl někým jiným přinucen k chování, které by normálně nedělal. Většinou se zneužití neodehraje tak, že je oběť predátorem někde připoutána a pak zneužita, ale zneužit se nechá. Je paralyzována, a to nikoli fyzicky, ale psychicky. Bojí se bránit. Proč? Bojí se vzpoury proti duchovní autoritě, obává se, že jí stejně nikdo neuvěří, někdy dokonce věří tomu, že jisté utrpení se zneužitím spojené je Božím ostnem či trestem, který je třeba pasivně přijmout. U zneužívaných věřících žen je někdy jejich ponížení ještě násobeno pochybnou teologií, která dělá z ženy druhořadé stvoření.

Jiná věc je, že někdy si zneužívaný člověk ani neuvědomuje, že je zneužíván. Dojde mu to, až když se z dané situace nebo vztahových propletenců vyváže... Nemusí se přitom jednat pouze o zneužití sexuální, byť to patří k nejhlubším, co se ran na duši týká. Proti výše popsanému není církev imunní, navíc si přiznejme, že někdy se do role duchovních autorit dostávají lidé, kteří sami mají velké problémy. Proto je třeba na tyto věci poukazovat, nerezignovat na pojetí autority, ale naučit se s ní pracovat, a zároveň vytvářet prostředí, které minimalizuje zneužití autority a moci.“

portal.cb.cz

Sexuální zneužití

Porozumění, prevence a ochrana v církevním i rodinném kontextu

Bc. David Novák M.Th.

Po dokončení střední školy pracoval jako elektrikář. V roce 1985 nastoupil dvouletou základní vojenskou službu. V roce 1991 nastoupil do denního studia na Evangelikálním teologickém semináři. Během studií se stal vedoucím odboru mládeže v Církvi bratrské a tuto práci vykonával 16 let, poté několik let pracoval v této církvi jako evangelista. V roce 1993 založil Českou pobočku organizace Atleti v akci.

Po ukončení teologického studia na Evangelikálním teologickém semináři dále vystudoval Fakultu humanitních studií a pak International Baptist Seminary pod University of Wales. Vyučoval na několika středních školách, naposledy na gymnáziu Jana Patočky předmět Společenské vědy. V roce 2001 byl zvolen do Rady Církve bratrské. V roce 2013 se stal kazatelem sboru na Praze 13. Od roku 1999 vyučuje na ETS filozofii, misiologii, filozofii a etiku sociální práce. Od roku 2017 je předsedou Rady Církve bratrské.

Přednášet bude na téma:

Problém v evangelikálním prostředí

David Novák představí církev bratrskou a podobné evangelikální církve, popíše realie, specifika, spektrum služeb a poukáže na nebezpečí, se kterými se křesťané mohou setkat v praxi při pastoraaci lidí, na zranění, se kterými také někteří do církve přicházejí. A položí zásadní otázku, zda je sexuální zneužití i náš problém.

JUDr. Bc. Daniel Bartoň, Ph.D., LL.M.

Vystudoval práva společně s Teologií křesťanských tradic na ETF Univerzitě Karlově. V rámci programu Erasmus studoval právo v Aténách, zúčastnil se stipendijního pobytu v Paříži, kde studoval francouzský protestantismus a vztah francouzské společnosti k náboženství. Postgraduální studium absolvoval

v rámci magisterského programu na Cambridge University (LL.M.) a na Právnické fakultě Univerzity Karlovy (Ph.D.).

Během své právní praxe se věnuje občanskému i trestnímu právu, ale středem jeho zájmu jsou především práva lidská, náboženské symboly a náboženská svoboda. Propojil tak studium práv na Univerzitě Karlově s teologickou fakultou a své znalosti doplnil stipendijními pobyty v Paříži, Aténách a Cambridgi.

Přednášet bude na téma:

Právní odpovědnost církve a jejích pracovníků za sexuální delikty

Daniel Bartoň se zaměří na následující otázky: Jak přistupuje k sexuálnímu zneužívání právo? Za co může být odpovědný prostý církevní pracovník, za co člověk ve vedoucím postavení a za co církev jako taková? Jak může církev sexuálnímu zneužívání předcházet a co jí hrozí, když v této oblasti nebude nic dělat?

Řečníci odpoví na vaše dotazy!

Prosíme, pište nám své otázky, pošlete je na adresu:

Jana Matulíková: jana.matulikova@gmail.com

nejpozději do 9. března 2021

P. ThLic. Marek František Drábek, DiS.

Kněz, nemocniční kaplan a člen premonstrátského řádu, Strahovské kanonie.

Po studiu na Katolické teologické fakultě UK v Praze v letech 1997–2002 a kněžském svěcení pracoval jako kaplan v hospici na Svatém Kopečku

u Olomouce. Aby se ještě více přiblížil k nemocným a lépe porozuměl zdravotnickému prostředí, vystudoval v letech 2003–2006 obor všeobecná zdravotní sestra na Vyšší odborné škole zdravotnické Suverénního řádu maltézských rytířů v Ječné ulici v Praze. Několik let pracoval v nemocnici, nejdříve na interním oddělení, později na JIP jako zdravotní bratr. Zároveň byl nemocničním kaplanem pro celou nemocnici.

Licenciát z pastorální teologie získal na Mezinárodním institutu pastorální teologie ve zdravotnictví Camillianum v rámci Lateránské univerzity v Římě, kde studoval v letech 2010–2013. Absolvoval různé výcviky a kurzy, například pilotní kurz nemocničního kaplana na Evangelické teologické fakultě UK v Praze (2007/2008) nebo kurz Poradce pro pozůstalé (2017). V akademickém roce (2017/2018) absolvoval semestrální kurz ochrany nezletilých před sexuálním zneužíváním na Papežské Gregoriánské univerzitě.

V současnosti je hlavním nemocničním kaplanem v Nemocnici Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze, koordinátorem katolických nemocničních kaplanů v Praze, rektorem kostela sv. Karla Boromejského a lektorem kurzu Nemocniční kaplan na ETF UK. Dále vede seminář pastoraace na KTF UK a přednáší na konferencích a seminářích.

Přednášet bude na téma:

Sexuální zneužití, ochrana a prevence

Marek František Drábek se zaměří stručně na dopad sexuálního zneužívání na život oběti, a to zvláště v duchovní oblasti a na církevní společenství jako místo, kde k tomu může dojít. Nastíní, jak se s tímto jevem vypořádat a jak snížit možnost, že ke zneužití dojde.

Za OMAR **JANA MATULÍKOVÁ**

celocírkevní pracovník

Pane, nauč nás modlit se... i v rodině

RODINNÉ BOHOSLUŽBY V ČASE KORONAVIRU

Pane, nauč nás modlit se, žádali učedníci Ježíše. (L 11,1) Chtěli to také umět – najít slova, vylít srdce před Bohem, dojít sluchu a sami také slyšet...

Možná intenzivněji než jindy si dnes uvědomujeme, jak moc pro víru potřebujeme společenství sboru. Máme Krista při sobě, v osobní víře, ve slovech Bible, když ji v soukromí otevíráme, v modlitbě. A přece víra potřebuje i vnější rytmus nedělí, slovo z kazatelny, blízkost bratří a sester. To, aby neusínala únavou, nemotala se v kruhu, aby lenivě nezahnívala ve víru v sebe sama.

A stejně tak si v těchto časech možná intenzivněji uvědomujeme, jak potřebná je vedle osobní (a sborové) zbožnosti také zbožnost rodinná. Jak potřebné je, abychom nezapomínali modlit se nejen v ústraní, ale také spolu. Abychom nad Bibli nejen rozvažovali v tichosti, ale také o ní mluvili, abychom pečovali nejen o vlastní víru, ale sloužili také víře druhých, víře partnera, a zvláště dětí; a dali si jimi sloužit.

Jednou z tradičních forem takové vzájemné služby je rodinná pobožnost. Některým se tato forma – ba samo úsloví rodinná pobožnost – možná pojí se vzpo-

Stojí za to zavřít televizi a otevřít Bibli

ŽIVÁ TRADICE

Naše rodinná setkávání nad Bibli, nebo jak se říkalo domácí pobožnosti, jsme převzali od rodičů. S manželkou jsme přesvědčeni, že společné čtení Písma a modlitby jsou základy, na kterých rodina stojí. Nejvýrazněji jsme to prožívali jako pětičlenná skupinka rodičů s dospívajícími dětmi. Jelikož ale naše dcery už vyletěly z hnízda, jsme ve stejné situaci, jako když jsme ve dvou začínali. Ale tolik se toho nezmění, neboť rodinné pobožnosti začínají a končí u manželů, kteří ještě – nebo už – nemají kolem sebe děti.

Pobožnosti jsme praktikovali dvakrát denně. Ráno před odchodem dětí do školy jsme měli krátké ztišení. Začali jsme zhudebněnou modlitbou Broučků, potom jsme si četli z Hesel Jednoty bratrské a hledali onu společnou myšlenku obou textů. Na závěr jsme se modlili – buď já, nebo manželka, a někdy jsme zakončili modlitbou Páně.

Večer jsme se setkávali mezi sedmou a devátou hodinou. V období, kdy dospívající výrazně ovlivňují

rodinná setkávání, jsme hledali pestřejší formy. Časem jsme vyměnili pomůcky, jako je Čtení na každý den, Mana nebo Deník mladých, za aktuální témata. Biblická zamyšlení jsme zpestřili úryvky ze zajímavých knih, střípky z dějin církve, misijními zprávami, rozhovorem nad některými články Brány či jiných periodik. Hodně se mi líbilo, když nám dcery pouštěly nahrávky křesťanských skupin jako například P.O.D. a pak jsme vedli rozhovor nad texty písní. Následovaly modlitby. Když byly holky menší, modlili jsme se všichni, později dva či tři. Končili jsme písničkou na dobrou noc.

mínkami na nudu či prázdnotu, v jiných se ozve bezradnost, nechut. A přece něco takového (nejen v těchto časech) potřebujeme! Potřebujeme – aspoň jednou za čas – chvilku společné písničky, společného čtení z Bible či vyprávění, chvíli rozhovoru a modlitby, požehnání. Mimo jiné proto, aby rodiče vědomě plnili jeden ze svých úkolů – předávat Boží slovo dětem; a děti aby mohly od rodičů degustovat zvláštní chuť věry, aby mohly pozorovat, učit se a ptát, přidat se.

Akce 40 dnů s Biblí 2021 se věnuje tématu modlitby a myslí přitom také na rodiny a přímo na děti. Vedle programů střížených jim na míru, obsahují manuály také skromný, zkusmý návod, jak na rodinnou pobožnost. Po roce už asi nevěříme povzbuzování z loňského jara, jakouže příležitost k restartu představuje čas lockdownu. O modlitbě a rodinné pobožnosti to však snad přece jen platí... ■

DAVID BEŇA, kazatel a celocírkevní pracovník

A tady je zpětná vazba našich dcer, když jim bylo kolem osmnácti let: „Myslím, že je to čas, kdy je rodina spolu a prožívá něco víc než jen společný oběd nebo výlet. Víc hlav, víc názorů a myšlenek, což je další plus. Na druhou stranu někdy se večer těžko soustředím a lítám myšlenkami mimo. Ale jsem moc ráda za to, že máme pobožnost každý den.“ Nejstarší k tomu dodává: „Prožívání domácích pobožností bylo různé a můj přístup k nim se měnil s věkem. Jako malá jsem to považovala za povinnost a obsahově jsem to příliš nevnímala. Vystačila jsem si s univerzální odpovědí, že příběh, o kterém jsme si povídali, byl o Pánu Bohu, a když ne, tak jsem se rychle přeorientovala na Pána Ježíše. V pubertě to byl ‚vopruz‘. A teď je pro mě pobožnost možností, kdy mohu diskutovat s našima o biblických otázkách a čas, kdy se všichni sejdeme. Pobožnost pro mě nemá jen význam duchovní, ale i sociální, i když duchovní stránka pobožnosti je prioritní. Často se nám stává, že se naše povídání, které začalo u biblického příběhu, stočí úplně jinam.“

A já jen dodám, že i horká rodinná témata patří k domácím pobožnostem. ■

DANIEL FAJFR, únor 2021

SEDEROVÁ VEČEŘE V RODINĚ

Jak oslavit Velikonoce, když nemůžeme do sboru?

Škola Celým srdcem nabízí průvodce k rodinné slavnosti

Vánoce jsme zvyklí slavit v rodinném kruhu, ale Velikonoce obvykle slavíme v církvi. Letos už podruhé budeme hledat, jak si význam Velikonoc připomenout doma. Škola Celým srdcem nabízí způsob, jak rodinnou slavnost uchopit. Vychází přitom ze zkušenosti svých zakladatelů, kteří strávili dvoje Velikonoce v Izraeli v mesiánském společenství.

V období Velikonoc se v Izraeli slaví pesach, kterým si celý národ připomíná vyvedení z otroctví Egypta. Slaví ho i mesiánští Židé, kteří věří v Ježíše jako Mesiáše, Spasitele. Ti navíc během

pesachu oslavují vyvedení z otroctví hřichu skrze Ježíšovu oběť.

První den pesachu usedá celý Izrael k slavnostní sederové večeři. Na stole leží chleby bez kvasu (macesy), nastrouhaná jablka s oříšky, petrželová nať a další. Večer začíná zapálením svíček a modlitbou. Pak se čte

z příručky k sederové večeři, která postupně vede k požívání jednotlivých pochutin a také vysvětluje jejich význam. Například jablka s oříšky servírovaná uprostřed dvou kousků macesu připomínají cihly s maltou, se kterými Izraelci pracovali jako otroci v Egyptě.

Uprostřed večera rodič rozlomí jeden maces, zabalí ho do utěrky a někde ho schová. Po hlavním chodu ho děti hledají. Když ho najdou, dospělý čte: „Stejně jako tento chléb byl Ježíš ukřižován (zlomen), zabalen do plátna, uložen do hrobu a po třech dnech nalezen vzkříšený. Kdo našel ukrytý maces, dostal jako odměnu sladkou dobrotu. Kdo najde Ježíše, dostává velikou odměnu – odpuštění hřichů, Boží blízkost a věčný život.“

Sederová večeře v mesiánském pojetí je krásný způsob, jak slavit Velikonoce v rodinném kruhu. Pro každého, kdo by si to chtěl vyzkoušet, nabízí Základní škola Celým srdcem příručku, která vás celou slavností provede krok po kroku. V sobotu 27. března se navíc můžete s dětmi zúčastnit programu se spoustou tvořivých aktivit, pesachových písniček a procházkou v přírodě, kde se děti lépe seznámí s příběhem pesachové večeře. Příručka, přihlášky (do 21. 3.) a více informací na www.celymsrdcem.cz/vylety. ■

DANA KOUTECKÁ

Z JEDNÁNÍ RCB V PRAZE únor 2021 /online

■ Vizitace a namátkové kontroly

Z důvodu dlouhotrvajícího nouzového stavu a mimořádných opatření souvisejících se šířením nemoci covid-19 se Rada rozhodla v souladu s §196 Řádu správy CB posunout všem sborům periodu vizitací ze stávajících 5 na 6 let. Vizitace jsou nyní pozastaveny a odsouvány. Budou spuštěny, jakmile to protiepidemická opatření opět umožní. Po ukončení pandemie bude vrácena perioda už vizitovaných sborů zpět na 5letý cyklus.

■ Mimořádná vizitace Smíchov

Na základě dosavadního průběhu mimořádné vizitace sboru CB v Praze 5 – Smíchov Rada rozhodla o snížení počtu vizitační komise ze 4 členů na členy 2. Vizitační komisi opustí Bronislav Matulík a Robert Hart, zůstanou David Novák a Petr Raus, kteří budou i nadále k dispozici sboru a administrátorovi Pavlu Černému.

■ Termíny voleb, hlasování, instalací a uvedení v roce 2021

Rada se seznámila s aktuálními termíny voleb, hlasování, instalací a uvedení v roce 2021. Petr Raus zajistí hlasování Bedřicha Smoly ve Vsetíně. Volbu Jiřího Valeše za 2. kazatele v Písku – Elim zajistí David Novák. Volbu Jakuba Ptáčka v Kutné Hoře zajistí David Novák. Volbu Karla Hůlky v Brně – Kounicova zajistí Petr Raus. Volbu Lukáše Skaly v Táboře projedná Rada na dubnovém jednání.

■ Společná konference 2022

Rada byla informována o předběžném termínu společné konference, který je naplánován na 19. 11. 2022. Místo bude určeno slovenskou stranou v létě 2021. →

PŘEDORDINAČNÍ ROZHOVORY

Rada vedla předordinační rozhovor s vikářem Alešem Navrátillem, který byl Odborem pro vzdělávání doporučen k ordinaci. Bratr je od roku 2018 vikářem ve sboru CB v Brně – Betanie a slouží ve stanici Na Skále, kde byl vedoucím původně samostatné stanice. Současně působí také ve vedení mládeže v Betanii a stal se členem odboru mládeže za Jihomoravský kraj. Rada doporučila Aleše Navrátila k ordinaci za kazatele Církve bratrské.

Rada dále vedla předordinační rozhovor s vikářem Zdeňkem Kašpárkem, který byl Odborem pro vzdělávání také doporučen k ordinaci. Bratr je vikářem v Třinci-Lyžbice. V rámci vikariátu ocenil možnost poznat široké teologické spektrum kazatelů Církve bratrské. Rada doporučila Zdeňka Kašpárka k ordinaci za kazatele Církve bratrské.

DATABÁZE ODKAZŮ NA HUDEBNÍ PRODUKCI A SLOVIČKA PRO DĚTI

V návaznosti na lednové jednání Rada posoudila původní nápad umístit na portálu cb.cz rozcestník na zdroje nahrávek konkrétních písní jako zatím nerealizovatelný s ohledem na řadu legislativních a organizačních komplikací. Z důvodu trvalé potřeby materiálů pro online bohoslužby se Rada rozhodla pouze pro zprostředkování informací, který sbor by byl ochoten dát svoje nahrané písně ostatním k dispozici. Vzájemnou domluvu o jejich užití ponechá na jednotlivých sborech. Kazatel Roman Toušek připraví Google formulář k vyplnění stručných informací (sbor, kontaktní osoba, popis nabídky, event. odkaz na úložiště či YouTube kanál). Dále bude přes sekretariát informovat o spuštění formuláře sbory.

Rada také rozhodla, že původně zamýšlené odkazy na materiály (slovička) pro děti nebude zprostředkovávat, protože jsou už dostupné na webu Dětského odboru.

VIKARIÁT A ORDINACE V PANDEMICKÉ DOBĚ

Rada rozhodla o pozastavení vikariátních cvičení a praxí po dobu pandemických omezení. Důvodem je nemožnost společného trávení času, které je pokládáno za nejdůležitější část vikariátní přípravy. Vikariáty poběží na sborech dál, absolvování cvičení a praxí se však odsouvá do pozdějších fází vikariátu. Toto opatření se netýká vikářů, kteří už mají vypracované ordinační práce a směřují k ordinaci. Rozhovory s těmito vikáři v Odboru pro vzdělávání a následně i v Radě proběhnou (pokud ještě neproběhly) v nejbližších měsících, částečně v online režimu.

ZEMŘEL JAN SOKOL

V úterý 16. února 2021 zemřel ve věku 84 let prof. Jan Sokol, Ph.D., CSc., český filozof, vysokoškolský pedagog a publicista. Odešel vpravdě renesanční člověk. Vyučil se zlatníkem a později vystudoval matematiku na MFF UK. Byl jedním z prvních signatářů Charty 77, poslancem Federálního shromáždění v letech 1990–1992, ministrem školství v r. 1998 a v r. 2003 kandidátem na prezidenta.

Patřil k výrazným českým křesťanským intelektuálům. Zabýval se hlavně filosofickou antropologií, dějinami náboženství a antropologií institucí. Přednášel na četných českých i zahraničních univerzitách. Spolupracoval na ekumenickém překladu Bible.

Jako kazatel a šéfredaktor časopisu BRÁNA jsem nejednou Jana Sokola požádal o přednášku nebo článek a vždy velmi ochotně vyhověl. Pro náš časopis napsal například text o svobodě a naposledy jsme v lednu 2019 uvedli jeho článek v souvislosti s výročním úmrtí Jana Palacha na téma „Co je obět?“. Přijal též pozvání do panelové diskuze na Smíchově, kde se vyjadřoval k otázkám, zda je křesťanství relevantní pro člověka 21. století. Anebo velmi poutavě přednášel „O manželství v proměnách času“ na konferenci, kterou v roce 2016 připravil Odbor pro manželství a rodinu.

Odešel pokorný a velmi vzdělaný intelektuál a křesťan, který svou neúspěšnou kandidaturu na prezidenta komentoval slovy: „Bylo to tehdy pár dobrodružných týdnů a velká námaha. Velké vypětí a potom, musím přiznat, určitá úleva, že to nevyšlo. Být prezidentem není žádná legrace.“ Nelze než litovat, že to nevyšlo, neboť není sporu, že by přinesl do společnosti a vrcholné politiky vysoký morální a křesťanský ethos, který tak moc postrádáme.

■

■ Provedené volby na sborech

Rada vzala na vědomí, že dne 10. 1. 2021 byl kazatel David Kašper zvolen kazatelem – správcem sboru v Berouně.

Rada dále vzala na vědomí, že dne 17. 1. 2021 byl kazatel Martin Běle zvolen druhým kazatelem sboru v Praze 13 – Stodůlky. Předpokládaný nástup na nový sbor je 1. 9. 2021.

■ Konference a pastorálka 2021

Rada na březnovém zasedání Rady rozhodne o organizaci květnové pastorálky a výroční konference 2021. Pokud se nezlepší situace v zemi v souvislosti s pandemií covid-19, bude zrušena pastorálka a výroční konference bude pouze jednodenní. Uskuteční se v dostatečně velkém prostoru, který to umožní z hlediska v dané době platných opatření.

Poslední možný termín pro zrušení akcí v Hradci nad Moravicí bez storno poplatků je dle organizátora sboru CB v Opavě nejlépe do 1. 4. 2021. Zatím byla stanovena uzávěrka konferenčních materiálů do poloviny března 2021 pro konferenci dle stávajícího termínu v květnu – kancelář Rady to oznámí zpracovatelům materiálů pro konferenční brožuru.

■ Senioráty

V seniorátu Východní Čechy – Jih byl zvolen za seniora kazatel Martin Legát s účinností od 1. 2. 2021, a to na dobu čtyř let.

V seniorátu Jižní Morava byl seniorem zvolen kazatel Petr Asszonyi s účinností od 1. 2. 2021 rovněž na dobu čtyř let.

Rada souhlasí se zařazením nového Sboru CB v Berouně do seniorátu Praha.

■ Ředitel ETS

Rada jmenovala Miloše Poborského ředitelem ETS na další čtyřleté funkční období od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2025.

DOPORUČENÍ RADY CB K ČLENSKÝM SHROMÁŽDĚNÍM

Do konce června zůstává v platnosti zákon 191/2020 (lex covid), který umožňuje rozhodování orgánů právnických osob písemnou formou nebo s využitím technických prostředků (distanční rozhodování). Na jeho užití se však musí staršovstvo dohodnout předem a předem o něm informovat členy sboru.

Metodiku elektronického hlasování, která umožňuje tajné hlasování, popisuje informace z KAMu, která byla poskytnuta Radě na žádost Romana Touška. Sbory mohou o popis tohoto způsobu hlasování požádat v kanceláři RCB. V případě potřeby vícekolové volby staršovstva je možné volit postupně v samostatně vyhlášených kolech, což je ovšem zdouhavé. Jinou variantou je pronajmutí dostatečně velkého prostoru, kde se členské shromáždění bude moci sejít. Je ale třeba počítat s tím, že vládní usnesení č. 127 vyžaduje k takovému jednání zdravotnické obličejové masky (chirurgické roušky) nebo respirátory či polomasky bez výdechového ventilu s filtrační účinností minimálně FFP2, KN95 nebo N95, rozestupy dva metry (s výjimkou členů téže domácnosti), potvrzení o negativním výsledku antigenního testu nebo RT-PCR testu, který byl proveden nejvýše před 3 dny, a to ode všech přítomných osob, a nepřipouští větší počet přítomných než 50 osob bez ohledu na velikost prostoru!

K netajným hlasováním běžných členských shromáždění je v malých sborech možné využít hlasování provedených na více místech ve stejném čase.

Pokud uplyne funkční období kazatele nebo člena staršovstva v době platnosti mimořádných opatření nebo i v době do jednoho měsíce od ukončení mimořádných opatření, § 20 zákona 191/2020 (lex covid) umožňuje prodloužit funkční období takové osoby v případě jejího souhlasu až do dne, který nastane tři měsíce po ukončení mimořádných opatření.

Pokud s prodloužením funkčního období nesouhlasí méně než polovina členů staršovstva, může staršovstvo samo jmenovat náhradní členy s platností do příštího členského shromáždění. Ke jmeno-

vání je třeba souhlasu všech stávajících členů staršovstva.

Daňová přiznání, pokud se sborů týkají, je možné podat až do konce dubna, pokud má sbor datovou schránku, nebo s daňovým poradcem do konce června.

Hygienická omezení se ovšem neustále mění, aktuální podmínky Rada popisuje na webu CB v sekci Koronavirus. Velmi doporučujeme tyto informace průběžně sledovat!

PETR RAUS, 1. místopředseda RCB

Číslo 03/2021, vychází 10x ročně

Šéfredaktor – Bronislav Matulík

Výkonný redaktor – Ing. Eva Čejchanová

Výtvarník – Ondřej Košťák

Grafický styl a sazba – Judita Košťáková ml.

Vydavatel – Rada Církve bratrské, Soukenická 15

Vychází – 7. 3. 2021

Kontakt – brana@cb.cz

Použité fotografie jsou z archivu časopisu BRÁNA, není-li uvedeno jinak.

Byznys dle J. A. Komenského

HLEĎ NA PROSPĚCH VŠECH

text JAN HÁBL

Komenský sám byl neobyčejně pracovitý. Za svůj život sepsal zhruba 200 spisů. Na některých dílech pracoval systematicky skoro čtyřicet let. Když roku 1656 zachvátil Lešno požár, Komenský o vše přišel. Konkrétně Poradu už měl v čistopise téměř hotovou a připravenou k vydání. „Běda, ztraceno je všechno (...) co bylo připraveno do lisu,“ zoufá si Komenský v dopise J. Rültzovi 24. 6. 1656. Je neuvěřitelné a obdivuhodné, že Komenský nepropadl zmaru. Se ztrátou se smířil a už 1. září téhož roku píše v dopise přátelům, že se použije do práce, aby „sebral střepy svých rozbitých nádob a nějak je zase slepil“. A jinde pokračuje: „Beze všech odkladů dokončím a na světlo vydám, co snad mi jisker zbývá.“

Člověk je podnikavá bytost. „Lidská přičinnost nepokládá za vhodné pro sebe samu skládat ruce v klín,“ říká Komenský. Nicnedělání ubíjí. Ať už člověk podniká cokoli, potřebuje, aby to dávalo smysl. Komenský pokračuje, že podnikatel si musí především ujasnit poslední cíl svého podnikání. Vykládá to krásně: Největší marností, ba trestem je člověku bezduchá „práce pro práci“. „Nechť tedy lidé obdělávají zahrady, pole a vinice! Ať provozují dobytkařství, rybářství, řeznictví a jakákoli řemesla! Ale k jakému cíli?“ vznáší Komenský zásadní otázku. Ovšemže k uspokojení základních potřeb, je třeba jíst a pít. „A to zase k čemu?“ Řetězí autor otázky po smyslu. „Aby byl udržen život. A život má být udržován proto, abychom se v těle učili žít mimo tělo, až se nám rozkáže z něj vyjít.“

Kromě cíle si však člověk má ujasnit, zda má k dispozici vhodné prostředky a způsob. Bez nich by bylo lepší radši

SPRÁVNĚ SE DÍLO DAŘÍ, KDYŽ JE POCTIVÉ A K BOŽÍ SLÁVĚ.

podnik vůbec nezačínat. A když už se podnikatel do díla pustí, radí Komenský nečekat na jiné v ničem, „co bys mohl provést sám o sobě“. A k tomu doplňuje nadčasové antiprokrastinační doporučení: „Co se může stát dnes, to se střez odkládat na zítřek.“ Dále prokazuje takřka manažerskou intuici, když radí nenechat se rozptylovat nadměrným množstvím podniků: „Patří k podstatě moudrosti nerozptylovat se příliš v podnikání, ať už jsou to myšlenky, slova, skutky, nebo snahy. Neboť zdatnost v rozřídění chabne.“ Jaká pošetilost začít mnoho podniků, ale pro to množství nedokončit žádný!

Že jsme při všem svém podnikání velmi tvořiví, je znak *Imago dei*. Je-li náš tvůrce tvořivý, nepřekvapí, že jsme i my.

Ať vezmeme do ruky cokoli – Komenský zmiňuje dřevo, kámen, obilí nebo hrozny – tvoříme jedinečné věci. Lodě, skříně, koláče, víno... Avšak Boží moudrost to zařídila tak, že se člověku „nedostane nic z toho bez práce, protože pohyb a zaměstnání již samy o sobě představují dobro“. Je to tak, že „lenoši a lidé nehodní postrádají příjemnosti života a lidé pilní se z díla tím více těší“.

Jedinečnou moudrost prokazuje Komenský také v úvahách na téma „s kým podnikat“. Nejprve věcně konstatuje, že „žijeme ve zkaženém světě a společnosti špatných lidí se nevyhneme“. Dále připouští, že „nejsme andělé a ani nemáme podíl na nebeské čistotě, protože jsme dosud jen hlína“. Vřele doporučuje „co nejméně se zaplétat do spolku se špatnými lidmi, aby nás to nesvedlo z cesty ctnosti.“ Svou radu posiluje moudrostí předků zachycených v různých příslovích: „Kdo chodí s kulhavými, naučí se kulhat. Kdo se dotýká smoly, umaže se od ní.“ Proto uzavírá rezolutní výzvou: „Ukonči to, co podnikáš společně s věrolomným nebo bezbožným člověkem, co nejrychleji.“

Úspěšnost, nebo slovem Komenského „bohatství“, veškerého lidské podnikání shrnuje do tří zásad: modlit se, pracovat, spokojit se. 1) Hledej spíše pramen než stružku, spíše Boha než bohatství. 2) Z tohoto pramene si uprav svou práci přítok do své zahrady. 3) S tím, co přitéká, se spokoj a vděčně toho užívej.

Interpretováno současným jazykem Komenský vlastně říká: Při svém veškerém podnikání 1) usiluj o kvalitu spíše než o kvantitu, 2) se zdroji zacházej šetrně, 3) nehromad' na úkor druhých.

Takové podnikání má budoucnost. ■

Z GENERACE NA GENERACI

podle autentického vyprávění
napsala **EVA ČEJCHANOVÁ**
ilustrační foto **PIXABAY** a **ARCHIV**

Lucie stála před pizzerií, slunce svítilo, ale mobil v ruce už ji studil. Byla zima. Musím jí to říct, přesvědčovala sama sebe, ale strach nemizel. Někdy se to dozvědět musí. Tak jo. Našla ji v seznamu. Zvonilo to docela dlouho. „Mami, jsou to dvojčata.“ V telefonu bylo chvíli mrazivé ticho.

Hlas, který se pak ozval, zněl uraženě a našťvaně. „No, já jsem si myslela, že mlžíte, když se neozýváš!“ „Mami, já nevím, jestli dvojčata dám,“ Luciin hlas, plný nejistoty, hledal u matky oporu. „Hele, ale oni dneska dokážou jedno odebrat... To by byl ale asi Petr proti, že?“ „No, to by byl.“

Dvě děti najednou. Lucie si to neuměla představit. Zato si uměla představit, že máma nebude z vnoučat skákat nadšením. Před nedávnem jí to předvedla naživo scénou v metru, když jí Lucka řekla, že možná s Petrem čekají druhé dítě – rok po Aničce. „No tos to zase pokonila, dvě děti po sobě! To se fakt lituju!!“ Tehdy nakonec těhotná nebyla, ale teď už jo. A hned dvojčata. Ani Anička nebyla vítané vnouče, i když byla plánované dítě. Máminu reakci si Lucie pamatuje taky velmi dobře: „No to je teda průser! Tos nevymyslela dobře, vždyť nemáš dodělaný titul! To dítě mi babičko rozhodně říkat

nebude! Pro něj budu Dita!“ Čišelo z ní, jak moc ji našťvali – udělali jí to, že bude babičkou! Lucie a její dítě ohrožovaly ji a její mládí...

Lucii bylo tehdy třicet a byla pět let šťastně vdaná. Ale strach tu novinu mámě říct měla srovnatelný se sedmnáctiletou holčkou bez maturity, těhotnou s klukem, co na ni kašle. Mateřství bylo v Lucčině rodině rovno tragédii – ženě končí život a začíná sebeobětování. Toto je mateřství. Odteď už bude všechno špatně. Tak to měla máma, tak to měla babička. A tak to teď cítila i Lucie. Vnímala absurditu takového uvažování, protože i titul si pak dodělala bez nejmenších problémů, ale nemohla si pomoci. Bylo to v ní. Měla strach. Mateřství pro ni bylo jako daleká cesta do neznáma – baťůžek s pár věcmi a za devět měsíců bude v cizí zemi – co tam bude dělat? Neměla ve své rodině, ba ani ve svém okolí žádnou mámu, která by jí ukázala alespoň malinký kousek krásného mateřství. Neměla se na co těšit, zůstal jen ten strach.

Absence mateřských citů

JANA MATULÍKOVÁ, pastorační asistentka Sboru CB v Praze 1 a vězeňská kaplanka

Chtějí-li snoubenci uzavřít sňatek v církvi, procházejí přípravou na manželství. Ne že by byla dokonalá a obsáhla všechny možné situace a problémy, kterým budou čelit, ale když se k tomu přidá to, že viděli spoustu dalších manželství ve svém okolí a zažili život v rodinách, ze kterých vyšli, nějak se s tím většinou úspěšně popasují.

Na rodičovství nás ale nepřipravuje vlastně nikdo a to, že máme jen osobní zkušenost, jak se to dělalo „u nás“ nebo v okolí, může být mnohdy dost málo. Role tatínků v posledních letech dost zásadně roste, muži se svým potomkům věnují daleko intenzivněji, než bývalo zvykem, a myslím, že je to dobře. Tatínkové do životů dětí rozhodně patří.

Role maminek se ale zas až tak moc nemění. Předpokládá se, že ženy většinou touží po dětech, že je mateřství bude naplňovat a že je to vlastně do jisté míry smysl jejich života. V Izraeli byla žena bez dětí poznamenána, nemít děti znamenalo, že Hospodin nežehná. Biblická Ráchel křičí na svého muže: Dej mi syny! Nedáš-li, umřu. (1M 30,1) Stejně tak bezdětná Chana se trápila a plakala, přestože manžel ji miloval a dával jí to najevo na tu dobu možná až neuvěřitelně intenzivně. Novozákonní list Timoteovi obsahuje větu, že žena „spasena bude jako matka“. (1Tm 2,15) Mateřství je pro ženu Božím záměrem. Ale jsme „jen“ lidi a máme to prostě různé.

Některé ženy jsou mateřské typy, jsou s dětmi rády, s láskou se jim věnují a rády se kvůli nim vzdají mnohého svého pohodlí a své svobody. Ale některé ženy to tak prostě nemají. Důvody mohou být různé. Možná jsou sobecké a nechce se jim dělit vůbec o nic, co dobrého jim život dává, nebo se prostě po nějaké úvaze rozhodly, že naplní život intenzivní prací nebo něčím jiným. V církvi se ale s tímto typem žen myslím moc často nepotkáváme. Další jsou třeba úzkostnější, nejistější, a představa, že dítě dobře nevychojí nebo mu jinak životně ublíží, je pro ně svazující. A může to být ještě jinak... Ale tlak společnosti i církve je dost jednoznačný – je normální mít děti, žiješ-li v manželství! Takže se děti narodí a poradte si, milé matky, jak umíte.

Co když však láska při pohledu na novorozeně nenaskočí, a dokonce ani když už je dítě větší a začíná vědomě komunikovat? Rozpoznat takový problém ve sboru není úplně jednoduché. Přece jen se mimo domov více ovládáme a někdy třeba hrajeme divadýlko, abychom nevyčnivaly a zapadly do kolektivu zvládajících matek, což může být následně ještě víc frustrující.

Je nějaká pomoc? Doufám že ano. Velmi osvobozující je, když nám naše společenství dá pocítit, že si můžeme dovolit být nedokonalí, a přesto nás neodsoudí. Když si můžeme říct svobodně o pomoc – a v této oblasti je to velmi žádoucí! Děti si do života odnášejí především to, co vidí (a zažívají), a mnohem méně to, co slyší. Možná stačí poslechnout si jiné ženy, třeba ty starší s životními zkušenostmi a nadhledem. Možná stačí, když my ostatní budeme přinášet pokoj, uklidňovat situaci a povzbuzovat. Možná stačí, když nabídneme duchovní podporu, modlitby a doprovázení. Jen nezůstávejme v trápení sami/ly.

„Máte krásné zdravé holčičky,“ řekla s úsměvem sestřička hned, jak se Lucie po císařském řezu probudila z narkózy. Chtěla je vidět. Ještě těsně před anestezií na sále totiž v modlitbě prosila Boha – jen ať jsou hezké. Ne zdravé, hezké! Hned, jak mohla vstát, se na ně šla podívat. Ležely pod lampou a Lucii se zdály ošklivé. Anička na tom před pár lety v očích vlastní mámy nebyla líp. Ta se Lucii zdála ošklivá taky. A ona chtěla panenku...

Jako její vlastní máma. Ta taky chtěla panenku a dělala všechno pro to, aby Lucie panenkou byla. A dařilo se jí to. Hodná bezproblémová dívenka, která žila proto, aby se v ní mohla zrcadlit její máma. Dítě, které nikdy nic nepotřebovalo, nic nechtělo, o nic nebojovalo. Vždycky načančaná výlohová panenka v nejlepších šatičkách. Ve třinácti ji máma přihlásila na soutěž krásy a Lucka na to vzpomíná ráda, protože sklízela obdiv a protože měla mámin čas a pozornost, o které si myslela, že je to láska. Být hezká bylo důležité. Byla to jedna z podmínek, aby se cítila od mámy milovaná.

Teď tu stála a koukala na svoje děti. Těhotenství nebylo tak strašné, bylo bez komplikací... a byly chvíle, kdy bylo i hezké. Jako by tam prosvítaly paprsky Božího světla. Tenhle rozměr jí do života přinesl Petr. To Boží světlo, zdravý úhel pohledu, pevnost v postojích, správný směr – to přišlo s ním. Ještěže tak. Nechce domýšlet, kde by byla, kdyby ho nepotkala. Z matčiny výstavní panenky se přes pocit prázdnoty a beznaděje dostala až do stavu, kdy bylo evidentní, že tohle nebyl zdravý vývoj. Přišlo dospívání a s ním panický strach z toho, opustit dětství a zůstat s tou vnitřní prázdnotou sama, nemít koho zrcadlit, koho kopírovat. Její duše byla tak prázdná, že Lucka byla schopná nalepit se na kohokoli. Byla to otázka přežití. Nelze žít s prázdnotou. Jenže lidé, kteří byli zrovna poblíž – kamarádi, kluci, parta – nebyli právě dobří lidé.

Objevily se alarmující symptomy – deprese, anorexie, špatní kamarádi, drogy, nevázané chování, nebezpečné vztahy... až narazila na tyрана. Nebyla schopná se z toho vztahu dostat.

A pak potkala Petra. Byl jí absolutní oporou. Po setkání s ním uvěřila v Boha.

→

Lucie seděla v koutě sedačky schoulená do sebe a ochromená tím, co se dělo. Ještě jí ta modlitba zní v uších. Vyslovila ji dva měsíce před porodem, z toho panického strachu, že to nezvládne, že dvě děti najednou fakt nedá. Z té absence mateřství. Z té prázdnoty, kterou v sobě v této oblasti měla. „Bože, já vím, že je hrozný, co po Tobě chci, ale nemohla bych mít jen jedno?“ A teď její holčička pod náporem těžké infekce bojuje o život. Už byla pryč... její přání se vyplnilo, měla jen jednu... To lékaři ji vrátili zpátky, ale pořád bojuje o život.

Je to moje vina, všechno je to moje vina, to já jsem to způsobila. Nechci, aby umřela. Bože, odpusť mi...

Dcerky už spokojeně spí. Zase je jeden z těch hezkých, klidných večerů, kdy člověk může odpočinout, spočinout ohlednout se a poděkovat Bohu za to, kde je teď. Lucie vytáhla krabici se vzpomínkami z dětství. Máma ráda věci ukládala. Teď to byly svědkové doby, kdy si zlo v rodě zabíralo další generaci. Byly tam dopisy šestileté Lucky mamince. Psala, jak moc se omlouvá, že ji nechce zraňovat, že nechce, aby maminka trpěla... Jo, roli oběti, tu máma uměla dokonale. Dostala se do ní už mateřstvím. Tátova rodina nesouhlasila s tím, aby šla na potrat, tak se narodil brácha. Kolikrát ten si vyslechl, že ho nechtěla, to on byl vinen máminým neštěstím! Lucka už byla chtěná. Aspoň to. I tak oba vnímali, že jsou jí hodně na obtíž.

Dokud byla Lucinka tou výstavní panenkou bez vlastní osobnosti, tak mohla užívat máminy „lásky“. Jenomže pak začala mít obyčejné potřeby, které nebyly v souladu s potřebami mámy – třeba že něco chtěla, nebo naopak nechtěla, jako každé zdravé dítě. A máma „trpěla“. Lucka to obviňování snášela těžko, tak se naučila nic nepotřebovat. Hledala jen to, čím mámu potěšit, aby to fungovalo, aby byla máma spokojená a měla ji ráda. Potřebovala, aby ji měla ráda. Jenže myslet si, že dítě nemá žádné potřeby – to je zásadní omyl. Takové dítě prostě neexistuje. Jsou jen děti, které se naučily nucené strategii nic nepotřebovat. Takže i když se dlouho zdálo, že to funguje, nebyla to pravda – neměla sebemenší snahu se prosadit, protože „ona sama“

PSYCHOLOGIE

Když není kde brát

EVA ČEJCHANOVÁ

Mnozí lidé žijí v nebetyčném a velmi nebezpečném omylu, že co se dítěti stane v raném dětství – v době, ze které si nic z toho, co se děje, nebude pamatovat – mu nemůže nijak uškodit. Opak je pravdou. Když John Bowlby v roce 1969 publikoval teorii rané citové vazby (attachementu) a s Mary Ainsworthovou pak specifikoval její typy, způsobil tím v psychologickém světě doslova revoluci. Teorie totiž ukazuje, že láska pečující osoby a jistota bezpečí, které dítě zhruba do čtyř let věku cítí, jsou naprosto zásadní a nenahraditelným způsobem ho formují pro zbytek života. Bowlby ukázal na 4 druhy chování primární pečující osoby (nemusí to být matka).

Bezpečná citová vazba vzniká, když má dítě naplňované všechny biologické i citové potřeby, učí se, že svět je bezpečné místo, které může prozkoumávat, protože „jeho člověk“ je blízko. V dospělosti to bude citově stabilní, zralý, vnitřně jistý člověk s dostatkem lásky na to, aby ji mohl poskytnout svým vlastním potomkům a předat tak další generaci člověka schopného lásky, vědomého si vlastní hodnoty, schopného „ustát hurikán“.

Další tři vazby jsou jiné. Vyhýbavá vazba vzniká, když matka o své dítě sice dobře biologicky pečuje, ale citově ho odmítá – dítě se naučí lásku nevyžadovat, protože jiná osoba, která by roli matky nahradila, není v dosahu. Roste z něj nezávislý jedinec s velkými problémy v citové oblasti a s omezenou schopností reagovat na citové potřeby druhých.

Úzkostně ambivalentní vazba vzniká, když nejsou reakce matky konzistentní, láska je podmíněná chováním dítěte, nebo dítě vůbec nevysleduje, čím si laskavé nebo nelaskavé chování matky zasloužilo. Necítí se být přijaté a naučí se dělat všechno pro to, aby si zasloužilo chvíle matčiny laskavosti. Roste z něj člověk bez vědomí vlastní identity a hodnoty, zoufale se snažící najít ji ve vztazích, být přijato – člověk, který sám není mateřské lásky schopen. Prostě není kde brát.

Čtvrtým typem rané citové vazby je **vazba dezorganizovaná**. Vzniká, pokud je rodič zároveň zdrojem bezpečí i ohrožení, vyskytuje se u týraných a zneužívaných dětí a má naprosto destruktivní dopad na celý zbytek života dítěte a jeho okolí. Ale to je na vlastní kapitulu.

Vyjít z nastavení v raném dětství není nemožné, ale je to velmi složité a vyžaduje to schopnost rozpoznat problém a dlouhodobě nasazení mnoha sil.

prostě neexistovala. Nedostala prostor vnitřně růst, vytvořit si vlastní identitu. Kopírovala mámu, aby se jí líbila, a prostor, kam mámu nakopírovat nešlo, zůstal prázdný. Nebezpečně prázdný...

Dneska vidí, jak ji Pán Bůh už v té době chránil. Kdyby do té prázdnoty přišla jen trochu drsnější parta, tak mohla propadnout mnohem hlouběji a taky se z těch drog a násilí nemusela dostat. Bylo tam tenoučké záchranné vlákno, ale bylo tam. Držel ji.

Zastavila se u postýlek. Dívala se na ně a zaplavila ji vděčnost. Nejen k Bohu, za to, že jim nechal všechny tři, ale i vůči nim samotným. Cítila úžasný vděk. Daly jí příležitost k lásce, k jejímu zrození, k ukončení toho „prokletí“, které se táhlo po mateřské linii už celé generace. Může to skončit a Lucie věří, že to skončí. Její dcery si nic z onoho chladu, který dostala od své mámy místo mateřské lásky, neponesou, aby to jako temné dědictví předaly další generaci. Protože Boží světlo v Petrovi řetězec zla zastavilo. Jeho paprsky pronikaly skrze Petra do temného území jejího života a Lucka už dneska tu lásku v sobě má.

Bylo pro ni zajímavé sledovat, jak se v průběhu času toto světlo mělo šanci prosazovat a víc a víc svítit. I v ní, v té prázdnotě. Proto byla v době, kdy prožila obrácení, do Boha tak zamilovaná – měl uvnitř její duše prostor. Bylo zásadní říct Bohu ANO a nenechat si ani procento. Pochopit, jak je zranitelná. To On jí dal schopnost lásky, protože Lucka jí schopná nebyla. A použil si k tomu děti a to, co se dělo. Potřebovala šok, ve kterém se srdce jejího dítěte zastavilo, aby se její vlastní mateřské srdce mohlo probudit.

Teď tu stojí zaplavena vděčností. Její dcery rostou jako jedinečné osobnosti podle toho, jaké vlastnosti, dary, talenty a míru temperamentu do nich Bůh vložil. Do každé jinak. Lucie sleduje s respektem, že jsou své. Umí si obhájit svoje hranice i před babičkou, která se snaží udělat také z nich samolibé panenky, pro které „být hezká“ je důležitější než empatie, respekt a láska.

Její dcery mají velikou šanci vyrůst jako zdravé osobnosti. Pro Lucii samotnou je to ale pořád proces, ve kterém nesmí usnout na vavřínech, získat pocit, že má vyhráno, přestat být ostražitá. Proces neustálého hledání sebe sama.

„Bože, prosím o ochranu, o vědomí bytí. Ukaž mi, kdo jsem, ukaž mi mě samotnou, ukaž mi, jak mě vidíš, ať se taky vidím. Protože já se nevidím. Ale vím, že ty mě znáš, víš, kdo jsem, ty mi můžeš ukázat i to, co je pro mě uchopitelné, o co se můžu opřít. Drž mě, ať se nepropadnu do hlubin svého já, tam, kde to nemám pod kontrolou a kde se mi to může i líbit. Otče nebeský, jsem tvoje dítě, ty jsi můj táta – chraň mě, dej mi vnitřní klid a pokoj, když se o mě pokouší neklid, ze kterého pak roste podrážděnost a rozmáhá se prázdnota, kdy nemá smysl žít a kdy i pocit, že umírám, je pocit dokazující, že žiju. Tatínku, drž mě. Ať se v tom neztratím, ať to dokážu vidět tak, jak to skutečně je, ať mě to nesemele. S Tebou nejsem ztracená.“ ■

ČESKÉ DĚTI MAJÍ VŠE, CO SE DÁ KOUPIT. NEMAJÍ LÁSKU, VZORY, HODNOTY.

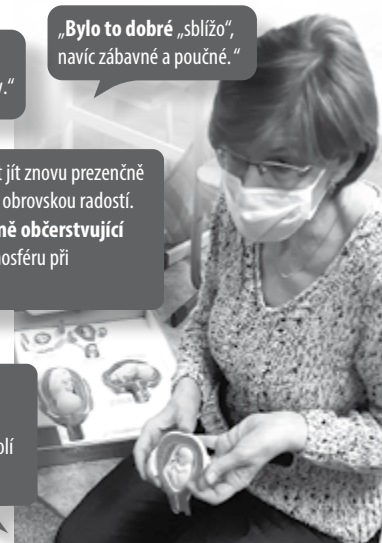
STAŇTE SE SOUČÁSTÍ ŘEŠENÍ NOUZE MLADÉ GENERACE!

„Naučíš se komunikovat i s jinými lidmi než s kamarády.“

„Bylo to dobré „sblížo“, navíc zábavné a poučné.“

„Když se naskytl možnost jít znovu prezenčně do škol, tak jsem ji uvítal s obrovskou radostí. Bylo pro mne neskutečně občerstvující opět se studenty zažít atmosféru při programu ve škole.“

„Žáci se díky empatickému přístupu paní lektorky bez problémů vžili do určených rolí a bez zábran reagovali.“

PŘÍBĚH LEKTORA:

Nad smyslem své práce se asi někdy zamýšlí každý z nás. A protože mi ta otázka ležela v hlavě, zeptal jsem se dětí na setkání našeho klubu, zda vnímají, že se něco ve třídě po programu změnilo. Hodně mě potěšila a překvapila odpověď jednoho chlapce. Okamžitě a bez váhání mě ujistil: „Určitě to má smysl! Potom, co jsi byl v naší třídě, ještě tak zhruba půl roku byla třída jiná. Chovali jsme se k sobě lépe a i šikana jakoby vymizela.“ Moc mě to potěšilo, protože půl roku je vzhledem k jejich věku hodně dlouhá doba.

I Vy se můžete stát lektorem programu Zdravá mládež. Na www.zdrava-mladez.cz v části „granty“ najdete informace o grantovém řízení pro tento rok.

Investujte do naší mladé generace!

- Darovaných 500 Kč stačí na jednu besedu pro třídu plnou dětí.
- Podporujeme 27 křesťanských lektorů z řady církví.
- Lektori jsou studentům živým svědectvím toho, o čem mluví. Na přednášky navazují následné aktivity.

Příspějte prosím na náš účet č. **2700139555/2010**, variabilní symbol **350**. Všechny dary z ČR jsou plně použity pro podporu lektorů. Sdělíte-li nám své kontaktní údaje, budeme Vám moci zasílat pravidelné zprávy z činnosti lektorů. Děkujeme!

Nadace Mezinárodní potřeby
Vinohradská 909, Česká Třebová,
Navštivte www.zdrava-mladez.cz.
nadace@mezinarodni-potreby.cz
tel. 732 373 573

AŽ SE ROZSVÍTÍ ČERVENÉ SVĚTÝLKO

text PAVLA LIOLIASOVÁ
foto BRONISLAV MATULÍK

Český rozhlas Vltava pravidelně v neděli živě přenáší bohoslužby z různých církví a sborů po celé České republice. V neděli 14. února mohli posluchači slyšet vysílání z Církve bratrské v Soukenické ulici v Praze. Bohoslužbu vedl Bronislav Matulík a já jsem se byla podívat, jak vypadá kázání, které vlastně není vidět, ale je pouze slyšet.

Do začátku přenosu zbývá zhruba půl hodina. „Řeknu ‚Amen‘ a to bude konec kázání, pak dodám, že si teď zazpíváme písničku Já vím.“ Broněk Matulík stojí za kazatelnou a ladí poslední detaily s kapelou, aby všichni věděli, jaké jsou narážkové věty na to, že hudebníci mají začít hrát. Na první pohled nejde poznat rozdíl mezi nedělí s online přenosem, na který jsme si všichni v poslední době už zvykli, a tím, že tentokrát se bohoslužba nepřenáší pouze na webové stránky sboru, ale také do vysílání Českého rozhlasu Vltava. Při pečlivějším pohledu už ale člověk nepřehlédne spoustu kabelů táhnoucích se po zemi, bednu s dalšími kabely, která má na sobě typický rozhlasový znak nebo světýlko, které zatím jen nenápadně stojí na klavíru. Už za pár minut se k němu ale budou upínat pohledy snad všech v sále.

Právě kvůli rozhlasovému vysílání navíc sbor musel posunout kázání na devátou, tedy o hodinu dřív než obvykle. Přenos bohoslužeb se v posledních letech přesunul ze stanice ČRo Dvojka na Vltavu. Pravidelně se tam střídají různé denominace i sbory. „Základní rozdělení mezi

jednotlivé denominace je dáno dohodou mezi Českou biskupskou konferencí a Ekumenickou radou církví. Ta je stejná už od počátku 90. let. Padesát procent přenosů je z bohoslužeb Římskokatolické církve a druhá polovina přenosů je rozdělena mezi bohoslužby církví sdružených

v ERC,“ vysvětluje produkční Českého rozhlasu Petra Petříčková, která má přípravu bohoslužeb na starosti. „Konkrétní výběr přenosových míst probíhá různě. Většinou na doporučení někoho, s kým už spolupracujeme. Některé církve potřebují větší kontrolu na tím, odkud vysíláme, tak si konkrétní sbory stanovují samy. Nejčastěji se ale řídíme osobností duchovního, který bohoslužbu slouží, a podle kvality hudební složky bohoslužby,“ dodává.

Sbor v Soukenické evidentně obě podmínky splňuje. Celá bohoslužba je na minuty naplánovaná. Do ruky dostávám scénář, kde je celá hodina rozpočítaná na minuty a nechybí ani mezičasy, zhruba v kolik hodin má končit písnička po slovíčku pro děti, kdy kázání. Za vším je vidět

INFOBLOK

Rozhlasový přenos bohoslužeb

Vůbec poprvé Český rozhlas přímý přenos bohoslužby vysílal v roce 1925. První českobratrské evangelické kázání pak o pět let později, 12. ledna 1930 z Brna. Po sametové revoluci Český rozhlas tradici přenosu bohoslužeb obnovil. Od roku 2015 se nedělní přímý přenos přesunul ze stanice Český rozhlas Dvojka na Vltavu. Během roku takto rozhlas přenáší zhruba 60 bohoslužeb, kromě nedělí jsou živé přenosy také o církevních svátcích. A jak dodává Petra Petříčková, oslovení kazatelé její prosbu, jestli by se

nechtěli zapojit do živého přenosu, téměř neodmítají: „Když odmítnou, je to většinou z důvodu vyčíženosti nebo nemožnosti splnit ostatní podmínky. Většinou na nabídku reagují, když ne nadšeně, tak alespoň kladně. Stejně jako my považují přímé přenosy bohoslužeb za důležitou službu posluchačům.“

Petra Petříčková

produkční Českého rozhlasu

Jarní zákaz shromažďování se vztahoval i na bohoslužby – ty byly v kostelech zrušeny. Jak na celou situaci zareagoval Český rozhlas?

My jsme vysílání přesunuli do studia, abychom předešli rušení přímých přenosů

například při uzavření krajů, onemocnění faráře nebo někoho z našeho přenosového týmu. Po technické stránce to pro nás problém nebyl, přizpůsobit se museli hlavně duchovní, kteří ve studiu bohoslužby sloužili. Já osobně jsem si studiové bohoslužby zamilovala. Mají krásnou, intimní atmosféru.

Vysílání bohoslužeb máte „pod palcem“. Zvládáte si v neděli bohoslužbu pustit a opravdu se zaposlouchat do Slova, které zrovna zaznívá? Nebo přemýšlíte hlavně nad tím, jestli vše klapě?

Je to pro mne samozřejmě zcela jiný prožitek, než když jsem bohoslužbě přítomná v kostele. Posledních patnáct let zažívám bohoslužby většinou v přenosovém voze nebo doma s rodinou připojená sluchátky na vysílání. Do Slova se ale určitě zaposlouchám a mám radost, když se mne osobně dotkne. Přestože nemohu neděle prožívat ve svém sboru, cítím se nesmírně obohacena, protože jsem měla možnost poznat a prožívat nedělní liturgie mnoha křesťanských církví. Každá z nich ke mně promlouvá jiným způsobem a vzbuzuje jiné emoce.

V rozhlasu se občas stane, že se něco „na poslední chvíli pokazí“ – selže technika, host odřekne úcast a podobně. Zažila jste nějakou podobnou „horkou chvíli“ při vysílání nedělní bohoslužby?

Samozřejmě, že ano. (úsměv) To už k přímým přenosům patří. Ráda bych řekla, že už jsem zažila všechno, ale tuším, že ne... Přenosové linky už nám přerušila prudce zabouchnutá dubová vrata, výkopové práce nebo nesnášenlivý soused. Také už nám vyhořel mixážní pult nebo nedojel přenosový vůz. Občas nás potrápí zaparkovaná auta v našich záborech, občas i sami faráři, když se třeba zapomenou a vyzvou k tichému zamyšlení. To v rádiu nezni dobře.

pečlivá příprava. To mi potvrzuje i Broněk, který rozhlasovou bohoslužbu absolvuje už po sedmé. „Dříve jsem si scénář připravoval dokonce na vteřiny, nyní je to na minuty, ale každá písnička byla na zkoušce přesně změřena, každé čtení i kázání bylo dopředu přečteno a časově změřeno.“

Je 8:59 v sále už je úplné ticho a všichni se díváme jedním směrem – na světýlko, které stojí na klavíru. To se červeně rozsvítí jen pár vteřin po deváté. A kapela začíná hrát.

Vše jde přesně tak, jak ukazuje scénář – hudebníci se střídají s úvodem a krátkým představením sboru, nechybí slovíčko pro děti. Dívám se na hodinky, je 9:24, a celá bohoslužba je dokonce před scénářem lehce napřed a Broněk začíná kázání. „Končil jsem pětidílnou sérii O Samsonovi. Délka kázání byla přizpůsobena času, který byl dán rozhlasovou bohoslužbou (60 minut), nebylo ale o moc kratší,“ vysvětluje mi pak po skončení přenosu.

Bohoslužba se blíží k závěru a Broněk mimo jiné hlásí dvě telefonní čísla, na která se lidé deset minut po skončení přenosu mohou ozvat. Kapela dohrává poslední písničku a všechny pohledy opět směřují ke světýlku na klavíru. A to přesně pár vteřin před desátou zhasíná. Celá bohoslužba ale ještě nekončí. Ještě nezazněla oznámení, ty už ale Broněk říká jen pro webový přenos sboru. Pak už opravdu končí celá bohoslužba.

„Jen co jsem řekl ten telefon, už mi někdo volal,“ popisuje Broněk, když sestupuje z kazatelny. Lidí se nakonec ozvalo ještě víc. Ptám se, jestli je uvádění telefonního čísla nějaká povinnost, kterou vyžaduje Český rozhlas. „Bývalo to vždy pravidlem, chtěl to rozhlas, jen v čase covidu, když se vysílalo ze studia, se od toho upustilo. Posluchači vždy reagovali, telefonovali, psali SMS a někdy i maily – třeba dnes ještě jeden přišel,“ dozvídám se od kazatele. „Volali lidi z celé republiky, někteří se cítí v této době osamocení. Dnes se chtěli sdílet, poslat kázání, link na kapelu a její písničky. Jeden pán nám opravdu sprostě vynadal – všem křesťanům. Pro ČRo bylo vždy důležité evidovat zájem ohlasů, takže ho vždy do rozhlasu posílám,“ dodává.

Je jen pár minut po desáté a do modlitebny přichází rozhlasoví technici, aby všechny kabely opět smotali. Příští týden už je rozbalí zase v jiném kostele nebo modlitebně.

NAKLADATEL

připravil **BRONISLAV MATULÍK** foto **BRONISLAV MATULÍK**

Pracuješ jako knižní nakladatel, tak to vezměme rovnou od začátku. Řekni nám, co nakladatel dělá a jak se dělá kniha?

Na práci nakladatele je zajímavá její různorodost. Vydávání knih začíná jejich výběrem. Je tedy potřeba přemýšlet, jaké téma je aktuální, co by mohlo být v současné době pro čtenáře přínosné. Sleduji, co vychází v zahraničí, jsou pro mne důležité rozhovory se zákazníky v knihkupectví, snažím se vnímat, jaká jsou témata různých konferencí, pastorálek a podobně. Nejde totiž jen o to vydávat knihy jako takové, ale podstatné jsou myšlenky, které tyto knihy obsahují.

V případě, že vydáváme překlad, je potřeba zajistit vydavatelská práva. Samozřejmě musím spolupracovat s překladateli, redaktory a korektory, v případě dětských knih také s ilustrátory. Grafickou úpravu si obvykle dělám sám. Musím také zvážit ekonomickou stránku, často totiž trvá několik let, než se vrátí náklady a kniha si na sebe vydělá. Jedna věc je knihu vydat, ale pak nastává proces prodeje a distribuce, což je vlastně profese sama o sobě.

Baví mě také, že mám díky této práci možnost se setkat se zajímavými lidmi. Co se týče vydávání křesťanské literatury, nikdy mi nepřipadalo rozumné nějak soutěžit s konkurencí. Jak české, tak zahraniční křesťanské nakladatele vnímám jako kolegy, se kterými rád spolupracuji, a těší mne, že se můžeme doplňovat.

Co bylo tvým motivem k založení nakladatelství Samuel?

Nakladatelství Samuel jsem založil v roce 1990. Motivem bylo především to, že jsem jako učitel v nedělní škole viděl

zoufalý nedostatek křesťanských materiálů pro práci s dětmi. Chybí křesťanské knihy pro děti, o výchově pro rodiče a podobně.

První tituly byly připravovány doslova na koleně. Jak to bylo tehdy a jak je tomu nyní?

Začínal jsem ve svém pokoji ještě v bytě u rodičů, kteří mě v začátcích velmi podporovali. Změnily se především technologie. Zatímco první brožura byla napsaná na psacím stroji a nechávali jsme ji tisknout ještě klasickou kovovou sazbou, nyní se veškerá předtisková příprava dělá na počítači digitálně. S úsměvem vzpomínáme na to, jak jsme byli nadšení z toho,

když jsme darem dostali fax. Také objednávky probíhají zcela jinak. Začínali jsme s vytištěným nabídkovým listem, který se postupně rozrostl na katalog. Ten jsme vydávali osmnáct let. Lidé objednávali knihy na papírové objednávce.

Novinky emailem jsem začal rozesílat v roce 2001 a také se už dalo objednávat pomocí formuláře na internetu. V roce 2003 jsem rozjel plnohodnotný eshop.

Líbí se mi vaše návaznost na biblickou postavu Samuele, soustředujete se od začátku na děti, ale kam jste se nyní ve svém nakladatelství a knihkupectví posunuli? Kdo je vaším hlavním cílovým zákazníkem?

JAN BÍCA

Vyrostl jsem v evangelické rodině, od 15 let se kontinuálně věnuji práci s dětmi v církvi. Od roku 1991 jsem členem KS Praha. Vystudoval jsem Střední průmyslovou školu grafickou, pracoval jsem jako výtvarník v propagaci, poté tři roky jako sborový bratr v ČCE. V roce 1990 jsem si založil živnost jako nakladatel. Myslím, že jsem důkazem toho, že si Pán Bůh povolává ty, kdo se v lidských očích „nehodí“. Jsem totiž dyslektik a přečíst knihu mně samotnému zabere dost času. Poté, co jsem se oženil, jsme s manželkou odjeli na rok studovat biblickou školu do USA. Knihkupectví v Soukenické ulici jsme otevřeli v roce 2010. Mám tři děti (23, 20 a 16 let).

Co se týče nakladatelství, tak jsou to stále především rodiny s dětmi a ti, kteří s dětmi pracují v církvi. Vydáváme proto knihy pro děti, o výchově, manželství a také sérii učebních plánů pro nedělní školy či besídky. Knihkupectví má samozřejmě širší záběr, snažíme se nabízet knihy především s evangelikálním zaměřením, ale najdete u nás i knihy od jiných protestantských a katolických autorů.

I křesťanské nakladatelství musí zvažovat, jaké knihy vydá a jaké ne. Které měly největší úspěch a staly se bestsellery?

Našími nejúspěšnějšími dětskými tituly jsou Poklady pod sněhem, Ovečka Barborka a O srdíčku. U knih pro dospělé se to během let mnohem víc mění.

Mnohé tituly začínají slovem „jak“, například Jak přivádět děti ke Kristu. Jaké je hlavní poselství této knihy a lze v této tak zásadní životní otázce nabízet přesný návod?

Tato kniha je především pomůckou pro nedělkáře či besídkáře. Srozumitelnou formou vysvětluje základy evangelia a to, jak je dětem přiblížit. Autor vychází z přesvědčení, že je možné dětem v této věci pomoci, ke Kristu je přivést. Samozřejmě je pak ale na nich, zda se pro Krista rozhodnou. Na nás je dát jim k tomu příležitost.

A jak jste se ke Kristu dostali vy s manželkou Ráchel?

Já jsem vyrostl ve věřící rodině, od čtyř let jsem chodil pravidelně do nedělní školy. Od dětství jsem poznával Bibli, ale obrácení jsem prožil ve dvaceti letech. Manželka je naopak z nevěřící rodiny, uvěřila v patnácti díky pouliční evangelizaci na Karlově mostě.

Ve vašem knihkupectví lze také nalézt nabídku výrobků fair trade. Publikovali jste něco o této problematice a případně jak reálný dopad má nákup fair trade na skutečnou pomoc v rozvojových zemích?

Myslíme si, že nákup fair trade především vede zákazníka k tomu, aby začal více přemýšlet, jak se zboží vyrábí, jaké jsou etické souvislosti toho, že si dá třeba čokoládu. Vydali jsme také knihu Změň to ty, která ukazuje, že i díky malým krokům můžeme mít podíl na změně a na tom, abychom žili ve spravedlivějším světě.

Do křesťanského knihkupectví zavítají všelijací lidé a jistě se ti naskytla příležitost k zajímavým rozhovorům. Můžeš nám o některém z nich povědět?

Občas přicházejí lidé, kteří si u nás poprvé koupí Bibli, protože jdou kolem a všimnou si jí ve výloze. Objevují se také lidé s různými trápeními, pochybnostmi nebo s potřebou si prostě jen popovídat. Jsem rád, že knihkupectví tak může být místem setkávání a povzbuzení.

Je březen – měsíc knihy, jaká knížka tě v poslední době chytla za srdce, takže bys ji doporučil ke čtení?

Moc se mi líbí například velikonoční kniha Sedm posledních slov od Jamese Martina. Je to stručná a přitom hluboká kniha, která vede k rozjímání nad Ježíšovým slovy na kříži. Pro děti bych pak doporučil knihu Děti krále, to je vyloženě naše srdcovka, která nadchne i dospělé.

NAKLADATEL

Nakladatel je obvykle majitel nakladatelství, tedy instituce, která vydává především knihy a neperiodické publikace. Nakladatelství spolupracuje s autory, překladateli, redaktory, grafiky a ilustrátory. Mívá také své obchodní oddělení. A za to vše zodpovídá nakonec nakladatel.

JAK OBSTÁT V ČASE NUCENÉ IZOLACE?

připravil **BRONISLAV MATULÍK**
anekdota **ROMAN GADAS**

Izolace jednotlivců a rodin od zbytku společnosti se nevyhnula ani církevním setkáním a původně akutní situace se stala chronickou. Jak může křesťan zvládat dlouhodobou izolaci a duchovně netrpět?

Z dotazníku, jak ve sborech zvládáte nucenou izolaci, vybočuje odpověď zde nepřítomného introverta - bratra kazatele Plachého, že mu nikdy nebylo lépe.

**PhDr. Mgr.
JERONÝM
KLIMEŠ, Ph.D.**
psycholog

Se ženou nemáme rádi duchovní televarieté, tak jsme začali dělat s dětmi domácí bohoslužby. Při zjednodušené liturgii se střídáme ve čtení. Na mě připadla kázání. Občas kladu dětem otázku: Jaký je rozdíl mezi poznáním a moudrostí?

Odpověď je prostá: U poznání známe správnou odpověď, víme, co je pravda a co ne. U moudrosti se rozhodujeme mezi výroky, které jsou všechny pravdivé, jen mají různou váhu. Například

včera jsme na OSPOD řešili, zda je pro jednu dívku lepší jít na chemickou průmyslovku a pak do praxe, nebo napřed na gymnázium a pak na vysokou chemickou. Každý měl pět argumentů pro svoje přesvědčení, dohodnout jsme se nemohli. Ale hlavní je si uvědomit, že jsme se nehádali o poznání, protože pravdu měli všichni, ale o moudrost. Poznání se dá naučit. Moudrost se musí hledat a nacházet, protože to není výplod našeho mozku, ale spíše dar Ducha svatého.

Doba koronavirového branného cvičení je zmatená. Moudrosti je třeba více než jindy. Například staří lidé musejí

zvážit, zda se budou stýkat s vnoučaty, i když možná riskují život, nebo upřednostní možná nekonečnou samotu v bytě. Každý z nás dostává od Ducha jiný pokyn. Někdo má zůstat doma, někdo se má vykašlat na opatření a žít naplno ten čas, který mu ještě zbývá. Například Ježíš na podobnou obavu řekl: „Což nemá den dvanáct hodin?“ (J 11,8-9) a upřednostnil život beze strachu.

Vzpomínám, jak teta bránila babičce, aby jezдила na kole, protože v pozdním věku už měla závratě: „Spadneš pod nákladák a zabiješ se.“ Na toto doporučení jsem dlouho vzpomínal, když jsem viděl babičku velmi pomalu a bolestně umírat

Jednoduché složitosti

VÁCLAV ADAMEC

Je zajímavé, že nejsložitější bývá zodpovědět nejjednodušší otázky a vysvětlit nejjednodušší věci. Tak například, když

se dítěti v druhé třídě pokoušíte vysvětlit, kolik je čtyři krát čtyři a dítě vám stále tvrdí, že osm, případně čtyřicet čtyři. Veškeré logické „dospělácké“ vysvětlovací metody pak selhávají. Například: „Pepo, máš jednu čtyřku a ještě jednu čtyřku. Kolik je to dohromady?“ „Osm.“ „Výborně. A když přičteš další čtyřku?“ „Dvanáct.“ „Super. A další čtyřku?“ „Šestnáct.“ „Skvělé. A kolik je tedy čtyři krát čtyři?“ „Osm.“ „Jak to? Vždyť jsi to před chvílí spočítal dobře. Je to přece šestnáct!“ „Ne ne, to jsem počítal úplně něco jiného, nějaké scítání nebo co...“

Nebo si vezmete případ známý už od antiky. Na triviální otázku, co je to člověk (to je banální, víme to přece všichni), přišel Platón s definicí, že jde o „dvounohého neopeřeného živočicha“. Jeho současník Diogenes (známý obýváním sudu) na to oškubal kohouta, přinesl ho do Platónovy školy a řekl: „Toto je Platónův člověk.“ Platón pak prý připojil ke své definici: „...s plochými nehty“.

Stejně jako se já ptám svých dětí na zdánlivě jednoduché otázky, i mě se děti ptají na zdánlivě jednoduché otázky, ale přiznám se, že odpověď se hledá těžko. „Tati, věří Babiš a Zeman v Boha?“ „Nevím, já se jich na to neptal.“ „Ale o Babišovi a Zemanovi se všude píše spousta věcí, tak tudle se snad ví, ne? Ty se o to nezajímáš?“ „Jasně, že zajímám.“ „Tak jak to teda je?“ „Nevím, já se jich na to neptal.“ A čtyři krát čtyři je osm...

Nakonec jsme přišli s geniálně jednoduchým nápadem, který bych chtěl doporučit všem čtenářům této glosy. S dětmi se večer modlíme: „A Pane Bože, jestli Zeman nebo Babiš v tebe nevěří, tak ať uvěří, stejně jako všichni naši politici.“ Pak ano, bude líp.

následujících pět let na Alzheimerera. Říkal jsem si: „Zlatý nákladák, co by za něj dnes babička dala...“ Podobné hledání moudrosti bylo i na jejím pohřbu. Vedoucí krematoria nechtěla věřit, že chci svým dětem (5 a 8 let) ukázat mrtvou babičku. Děti z toho samozřejmě neměly ani trauma, ani divoké sny, naopak na to občas vzpomínají. Lidé se bojí, čeho nemají, a nebojí, čeho mají.

Moudrost se mívá s poznáním i s morálkou, přesto se člověk může zatvrdit pro špatné, nemoudré rozhodnutí (hodnoceno zpětně). Ať je to tvrdost srdce při rozvodech, nebo tvrdost srdce faraóna při pronásledování Židů. I nám dá budoucnost odpověď, či rozhodnutí bylo dnes moudré a prozíravé, a která dnešní

rozhodnutí vyplodila pošetilá, zatvrdelá srdce. Co však dělat nyní? V přítomné době máme jeden osvědčený návod – teocentrismus. Hledat Boží vůli a budovat jeho království. Přemýšlet, čím bychom Hospodinovi nejlépe prospěli. Sedět doma v izolaci, nebo nějak rozumně porušovat doporučení vlády?

Můžete se poradit s přáteli či autoritami, ale nakonec udělejte rozhodnutí před Boží tváří podle svého svědomí, které je výsledkem vašeho hledání moudrosti. Hospodinovy cestičky, co vedou údolím smrti, bývají úzké a při rozhodování se nám svírá žaludek. Zpětně ale zpravidla vidíme, že to byla nejlepší cesta. Moudrost se totiž ochotně dává nalézt těm, kdo ji hledají s čistým srdcem.

Ing. KAREL HŮLKA

kazatel Sboru CB v Děčíně

V jistém ohledu není pro mě těžké přežít dobu izolace. Nejsm zrovna společenský člověk. Mojí představou nebe je lesní pěšina v letním ránu, po které člověk může jít pomalu a pohodlně a přitom vnímat okolní tvary, barvy, vůně i zvuky spojené se závratnou rozmanitostí života. Proto na mě určitá míra izolace příliš nedoléhá.

Zároveň si ale uvědomuji i riziko současné situace. Přežití se může změnit v přežívání. Drobná sobectví, vlastní zájmy a zábava, mohou srdce člověku obalit těžko propustnou blánou sebestřednosti a spokojenosti se sebou samým. Ta pak v člověku ničí vztah k Bohu i lásku k lidem. Proto si uvědomuji především potřebu „duchovního přežití“. Je dobře, že současná situace alespoň pro mě znamená víc úsilí v přípravě na službu Božím

slovem pro publikaci na internetu. Také se snažím zachovat si prostor pro modlitbu. Paradoxně mám alespoň s některými lidmi víc osobních setkání než v době, kdy bylo možné veřejné scházení.

Povzbudilo mne slovo apoštola Pavla adresované jemu vzdáleným křesťanům do Tesaloniky: „Bez vás, bratří, byli jsme jako sirotci, i když to bylo nakrátko a jen tělem, ne srdcem; tím usilovněji jsme vás toužili spatřit.“ A ještě dodává: „Vždyť kdo je naše naděje, radost a vavřín chlouby před naším Pánem Ježíšem Kristem při jeho příchodu, ne-li právě vy? Ano, vy jste naše sláva a radost.“ (1 Tes 2, 17 a 19–20)

Modlím se, aby nám Pán Bůh dal do srdce právě takovou vděčnost, radost z toho, že evangelium stále působí a že máme bratry a sestry. Kéž se nám doba izolace stane procházkou, ze které se vrátíme plní očekávání a nových sil.

Obsah rubriky nemusí vyjadřovat názor redakční rady.

DRAMA VINY A ODPUŠTĚNÍ

text BRONISLAV MATULÍK foto ARCHIV

Příběh začíná jako velká romance, ale postupně se mění v baladu a drama, vlastně v mnoho dramát v jednom, které ponechává diváky v jejich smutku. Skoro by se zdálo, že kdo se nechce nechat vystavit emočnímu vypětí, kde až na samotném konci lze zahlédnout opatrnou naději, neměl by si takový film nikdy pouštět. Udělal by ale chybu, protože nejen hvězdné obsazení hlavních postav nabízí mimořádné prožití morálních dilemat a směřuje k sebe-reflexi vlastních rozhodování. Vede k odvaze dát pravdě zapravdu, i když se to vymstí, ale především ukazuje sílu odpuštění našim viníkům, jaké se jen tak nevidí.

Světlo mezi oceány je příběh o nešťastných lidech toužících po lásce, jejichž životy ale krutě ovlivnila válka, utrpení, smrt, ztráty nejbližších, životní dilemata, zmatek, špatná rozhodnutí i nenávisť.

Válečný hrdina Tom Sherbourne se vrátil z první světové války. Zbavený všech iluzí o životě, rozhodl se uchýlit do samoty jako správce majáku na ostrově Janus v Tasmánii. Zamilovala se však do něj krásná Izabela a on se s ní zakrátko oženil. Dvakrát čekali dítě, moc se na něj těšili, ale žena pokaždé potratila. Byli z toho nešťastní, pak ale jednoho dne u ostrova uvízla loďka s mrtvým mužem a s ještě žijícím nemluvnětem. Nastalo dilema, zda vše popravdě nahlásit úřadům a dát dítě do ústavu, nebo muže tajně pohřbit a dítě si nechat. Izabela přemluvila muže, aby vše zatajili a stala se mu matkou. Ač Tomovi svědomí velelo

Světlo mezi oceány (The Light Between Oceans)

Drama: USA / Nový Zéland / Velká

Británie, 2016, 130 min

Režie: Derek Cianfrance

Podle stejnojmenné knihy

od M. L. Stedman

Hrají: Michael Fassbender, Alicia

Vikander, Rachel Weisz a další

událost oznámit, zvítězila láska k manželce a touha po dítěti, které nemohli mít.

Zdálo se, že dcera i nová rodina budou navždy šťastní... Až do doby, kdy Tom potkal na hřbitově u kostela Hannah – ženu oplakávající ztraceného muže a jejich holčičku. Nevydržel tlak svědomí a ke všemu se proti vůli Izabely přiznal. To ho přivedlo do vězení, dcera byla násilím vrácena původní matce,

třebaže ta si už k ní nikdy nevytvořila citové pouto.

Nejsilnější okamžik celého příběhu pro mě nastal při retrospektivní vzpomínce, kdy Hannah položila tehdy ještě žijícímu manželovi – Němci, kterého skoro nikdo ve městě neměl rád – otázku: „Život byl k tobě tak krutý, a přitom jsi tak šťastný... Jak to děláš?“ Načež jí Frank pokojně odpověděl: „Odpustit stačí jen jednou. Nenávidět ale musíš po celý den a každý den, po celý život, si musíš připomínat špatné věci. Je to moc práce.“ Hannah přemohl jeho životní postoj: „Jsi nádherný člověk.“

Tato věta se v příběhu objevila ještě jednou, když Hannah pojala úmysl požádat soud o milost pro hlavní protagonisty dramatu, Toma a Izbelu, kterým hrozil trest dlouhého vězení. Rozhodla se jim pomoci, přestože jí dříve ublížili. Zatajili smrt manžela, obrali ji na několik let o jediné dítě a dlouho žili v klamu. „Proč byste to dělala?“ ptal se policista, neboť nechápal, jaký má smysl pomáhat viníkům. Žena mu odpověděla: „Protože odpustit se musí jen jednou.“

Možná ale na závěr pro diváky, kteří mají rádi happy end, stojí za to říci, že během natáčení se představitelé hlavních postav, irský herec německého původu Michael Fassbender a švédská herečka Alicia Vikander, do sebe zamilovali a v roce 2017 vstoupili do manželství. Nezbyvá než jim přát, aby také přečkali všechna svá osobní dramata až do konce, jako se to nakonec podařilo Tomovi a Izabele.

Místo, kde se láme hranice mysli

Kniha

Frank Herbert:
Duna
Praha, Baronet 2020,
585 stran

Na vlně psychedelické revoluce a obrovských nadějí upřených do vesmíru se zrodila v šedesátých letech kultovní kniha Duna. Jedná se o první díl jedné z nejpropracovanějších vesmírných sérií o tajemné planetě Arrakis. Obrovský úspěch byl pak podpořen o nic méně kultovním filmem D. Lynche a následně v devadesátých letech vznikla rovněž kultovní počítačová hra, která v podstatě založila žánr realtimové strategie. V současné době se do kin chystá nové filmové zpracování.

Duna je přezdívka pouštní planety, zdánlivě pusté a prázdné. A přece právě na této bezútěšné planetě se nachází to nejcennější v celém vesmíru – koření. Koření je jakousi drogou, která rozšiřuje vnímání prostoru a času. Jeho užívání přináší zásadní konkurenční výhodu v orientaci ve vesmíru, ale i ve spleti příčin a následků. O kontrolu nad jeho produkcí válčí mezi sebou řevniví velkorody.

Duna nabízí prozření. Hlavní hrdina se tak stává jakýmsi probuzeným mezi probuzenými. Tvrdé podmínky planety pěstují tvrdý národ zvyklý na boj, odříkání a oběti. Nejcennějším je pro ně paradoxně voda, a tak ani pro padlé nepláčou. Každý vnímá vodu ve svém těle jako dar, který je mu pouze propůjčen na určitou dobu – po jejím uplynutí ho bez lítosti vrací k dalšímu koloběhu (podobně jako my vnímáme dech). Obyvatele Duny spojuje zápas o budoucnost – střádají kapku za kapkou, aby mohli svou planetu proměnit v zelený ráj, v zemi zaslíbenou. V pusté zemi se rodí národ jako žádný jiný, národ proslavený, který změní osud celé galaxie.

LIBOR DUCHEK ■

Naděje v době depresí

Kniha

Warren W. Wiersbe:
**Po každé ráně
jsem trochu výš.**
Povzbuzení pro všední
dny a těžké chvíle.
Kroměříž, Didasko 2020,
174 stran

Často se na své vlastní životní cestě nemůžeme vyhnout hrbolatým místům, můžeme je ale využít k tomu, abychom se po nerovnostech dostali o kousek výš. Abychom nebrali překážky jako místo nárazu, ale jako místo posunu. V Boží škole se můžeme učit na ně vystupovat. Ne nadarmo zní doslovný název knihy v originále „Hrboly jsou to, na co se šplhá: Povzbuzení pro těžké dny“.

Warren Wiersbe v knize nabízí solidní naději a útěchu v době depresí, frustrací a zklamání pro nebyvalé množství lidí, nyní i v době osamělosti. Získává moudrost z Bible a předkládá ji ve třiceti krátkých meditacích, které čtenáře vedou k tomu, aby důvěřovali Božím zaslíbením a mohli tak přijímat do svého života radost.

Kéž se necháme v Boží škole vyučit – tato kniha nám může pomoci dostat se výš. Nechat se přetvářet zkušenostmi – když procházíme zkouškami, musíme přinášet oběti a vyrovnávat se se změnami ve svých životech. Objevit vnitřní spokojenost v Kristu, nezávislou na okolí a trvalou za všech okolností. Začít brát zklamání jako místa, kde se s námi chce setkat Bůh.

VILÉM DEDECIUS ■

Sluneční králové

EVA ČEJCHANOVÁ

Jako sluneční králové jsou v egyptských dějinách označováni panovníci 5. staroegyptské dynastie (asi 2 435–2 306 př. n. l.), kteří jsou neodmyslitelně spjati s lokalitou Abúsír, kde v průběhu jejich vlády vyrostlo královské pohřebiště se třemi pyramidami. Abúsír je také místem, kde českoslovenští egyptologové prováděli výzkum a kde učinili velké archeologické objevy.

Předměty, které získalo Národní muzeum jako československý podíl na nálezech učiněných expedicí Univerzity Karlovy v Abúsíru, jsou spolu s bohatými zápůjčkami historických exponátů ze světových muzeí – v Káhiře, Gíze, Berlíně, Lipsku, Hannoveru, Heidelbergu, Hildesheimu a Frankfurtu nad Mohanem – součástí unikátní výstavy, instalované od srpna 2020 v historické budově Národního muzea. Součástí výstavy je také audiovizuální, která umožňuje nahlédnout i do nevykradené hrobky velmože lufay, nalezené 18 metrů pod zemským povrchem.

Při prohlídce je možné využít hodinové lektorované programy pro základní a střední školy.

Expozice potrvá do 6. června 2021. Epidemiologická situace se v době pandemie nepředvídatelně mění, chcete-li výstavu navštívit, sledujte aktuální situaci v Národním muzeu na www.nm.cz/program/vystavy/slunezni-kralove.

Karel a medvídek

Většina z nás se o vězení zajímá asi tak jako o kontejner na odpadky. Místo někde stranou, kam se odhazují škodlivé zbytky a nepoužitelné krámy. Ale přiznejme si, že původci odpadu jsme právě my, ten čistotný a smyslem pro estetiku holedbající se civilizovaný lid.

Můj známý bezdomovec Karel, s nímž se pravidelně potkávám na jedné pražské zastávce, se mi občas pochlubí svým čerstvým úlovkem. „Koukejte, pane, co jsem dneska vyfáral,“ vytahuje z polámaného kočárku plyšového medvídka fialové barvy. „Jak vyfáral?“ ptám se. „No, to my tak říkáme, když něco ještě použitelného

Opět jsem možná ve vás probudil zvědavost, co jsem to tam vlastně dělal. Přátelé, opět zapomeňte na senzaci. Jsem obyčejným vězeňským kaplanem. Takovým tím podivínem, kterému se někteří vyhýbají a jiní zas o něm říkají, že straní vězňům a v kapli s nimi kuje pikle. Normálně se s ním baví jen pár podobně nenormálních. Neberte mě doslova, samozřejmě přeháním. Ovšem být vězeňským kaplanem je každopádně veliké dobrodružství. To už nepřeháním. Zažijete situace a získáte známosti jako nikde jinde a osvojíte si dovednosti, které vám sebelepší učiliště venku neposkytne. To vše se pak náramně hodí, když si například zabouchnete dveře od bytu nebo ztratíte klíčky od automobilu.

ZE TMY K NADEŽJI

Příběhy ztracených existencí

vyhrabeme z kontejneru.“ Fárat mi přijde jako geniální výraz pro tuhle činnost, ta hrabalovská poetika mě bere za srdce a můj obdiv k homo homeless zase o něco stoupne. Zatímco takto přemítám, pan Karel se mazlí s fialovou plyšá a vyzářuje z něho radost, jakou bys u domovce sotva pohledal. Pan Karel vyfáral medvídka a v kontejneru tak uvolnil kousek místa. Pro nás.

Vidím, že je čas, abych poprosil případné majitele jména Karel o pochopení a přijetí mého ujištění, že jde o shodu čistě náhodnou. Musím totiž prozradit, že pana Karla znám z vězení. Ano, poprvé jsme se potkali právě tam. Teď možná s napětím čekáte, jestli nevyjde najevo, že jsem taky seděl. Musím vás zklamat, tuhle senzaci vám nedopřeju. Moc se za to omlouvám, neboť pro vaše zklamání mám neobyčejné pochopení. I mě by nadchlo, kdyby se něco takového provalilo na vás. Ale zpět k panu Karlovi.

Kdo už byl pro opotřebení své duše vyhozen, stále má naději, že mu někdo pomůže, aby se vzchopil.

Byl to můj klient. To je takové moderní korektní označení pro vězně, se kterým se ve věznicích výchovně pracuje. Jenže není klient jako klient a já se obávám, že nás takhle novodobá korektnost časem připraví o schopnost normálně mluvit. Jestli půjdou věci takto dál, tak třeba právě říct o někom, že je klient, bude brzy vzbu- zovat podezření, jestli to není vlastně „mukl“. Pan Karel byl tedy obyčejný vězeň a zároveň moje ovečka, kterou jsem ve věznicích popásal.

Ale raději ještě zpět k teorii odpadků. Ta zvláštní provázanost mezi krásným novým zbožím a odpudivým odpadem se dá vztáhnout i na lidské bytosti. Ukazuje na onu tenkou hranici mezi námi svobodnými a těmi za katrem. Obyčejná lidská slušnost a poctivost jsou hodnoty, které není radno vyhazovat, protože nepodléhají opotřebení jako zboží po záruce. Opotřebení však podléhá naše duše. Kdo o ni přestane pečovat, se ale dřív nebo později stane kandidátem na vyhození. Kam, to už bylo naznačeno. Naštěstí je tu i druhá možnost. Kdo už byl pro opotřebení své duše vyhozen, stále má naději, že mu někdo pomůže, aby se vzchopil. Anebo že ho někdo vyfáral, aby znovu spatřil světlo svobodného světa. Stejně jako ho spatřili pan Karel a jeho medvídek z kontejneru.

PAVEL KOČNAR

kaplan ve věznicích Vlnařice

Vyluštěte tajenku a vyhrajte knihu

Tajenku zašlete do 17. 3. 2021 na adresu krizovka@cb.cz.

Vylosovaný výherce získává **Otevřená klec** od autorky **Marie Frydrychové**. Výhru věnuje knihkupectví Samuel.

POMŮČKA: ASUROL TEPE	TEDY (na Moravě)	KOREČKOVÝ DOPRAVNÍK	SÓLOVÍ ZPĚVÁCI	1. DÍL TAJENKY	OSOBNÍ ZÁJMENO	RODINNÝ DOMEK	JAVOR (odborně)	SRBSKÁ HORA		PŘÍBUZNÝ (expresivně)	CITOSLOV- CE ÚDIVU	ZNAČKA ČOKOLA- DOVÝCH TYČINEK	2. DÍL TAJENKY	TROPICKÁ ROSTLINA
OVĚŘOVAT										NÍZKÁ KARTA				
ZARÍZENÍ K MĚŘENÍ HLoubKY VODY										TEIN (odborně) ANGLICKY „NEBO“				
OVOCNÝ ROSOL					SLUHA DONA JUANA PRUŽINY									
	ŘÍMSKA ŠESTKA ČESKÉ MĚSTO			ODBOBNÝ POSUDEK ČÁST NOHY							NABITÁ ČÁSTICE STARŠÍ LÉK			
MOJE			PŘEDLOŽKA 3. DÍL TAJENKY							NĚMECKÝ SOUHLAS		SLOVENSKY „SE“ CITOSLOVCE BZUČENÍ		
DÍRA										VZOREC BROMIDU CESNEHO				DRUH KORENÍ
ODRŮDA											POTŘEBA KOČIHO POBÍDKA OTĚŽEMI			
RYBÍ TUK					VRCHOLNÝ					CHEMICKÝ PRVEK OSTRÝ OKRAJ				
	SLOVENSKÉ MĚSTO	SEKNOUT ÚMYSLNÝ				SLOVENSKY „VEN“		STRAŠNÝ DRUH KVĚ- TENSTVÍ						
JIHOČESKÝ HRAD							DRAVÝ PTÁK OTVOR DO ÚLU					ZKRATKA SEVERO- ZÁPADU SHON		
ŠACHOVÁ FIGURA				POSEČKAT POTŘEBA K SÍTI							ZKRATKA FYZIO- TERAPIE DOROTA			KAZIT
RUSKY „JEDEŇ“					NETEČNÝ PLYN JEHLIČNAN					DŘEVO (nářečně) PYTEL				
CHYTAT ZVĚŘ						MUŽSKÉ JMÉNO INICIÁLY KLAUSE								
DOJÍMAVÝ										VŮNĚ				
SPOJOVACÍ SOUČÁST				NÁHLÁ ZMĚNA						ZAKALOVAT				

Tajenka z čísla 02/2020: Jako když někoho utěšuje matka, tak vás budu těšit.

Knihu Necessarium – Co má člověk skutečně vědět, aby dobře žil i uměl vyhrávat **Milena Raisová**, Praha. Připravil Dušan Karkuš.

NEVIDĚT NA CESTU

text **PETR RAUS**

Letošní zima mě překvapila. Nemyslel jsem si, že ještě někdy něco takového zažiju – sníh, mráz a led. V dětství jsme si takových věcí užívali, to už je ale dávno. Zimy posledních let se, zvláště ve městech, zdobily módou listopadů.

Pravda, ne všechny zimní zážitky bývaly příjemné. A teď nemyslím jen na promočené boty a kolena, na promrzlé prsty, kterým byla i studená voda z vodovodu příliš horká a při prohřívání zoufale bolely. Myslím na občasná nečekaná překvapení, protože životní zkušenosti člověk sbírá jen pomalu.

Stalo se to někdy v 90. letech, v době, kdy jsem pracoval v TWR, křesťanském misijním rádiu. Vlastní auto jsem tehdy neměl a řidičský průkaz jsem vlastnil teprve krátce. O služební auto se starali kolegové, já byl opravdu jen hodně nezkušeným řidičem.

VĚTŠÍ CENU NEŽ NAŠE POHODLNÉ BEZPEČÍ, MÁ NAŠE DŮVĚRA V JEHO VEDENÍ.

Jednoho zimního dne jsem se vrátil z natáčení dosti pozdě, takže jsem zaparkoval doma a ráno pak jel do práce autem místo obvyklé tramvaje. Objevil se ale problém: skla byla namrzlá a led na nich držel překvapivě pevně. Ledová vrstva našťastí nebyla nijak silná, takže jsem přes ni docela dobře viděl. I rozhodl jsem se vyjet s tím, že se led zahřátím interiéru auta cestou rozpustí.

První úsek cesty proběhl bez jakýchkoli problémů. Pak jsem se ale dostal na místo, kde se křížily dvě větší komunikace. Křížovatka navíc leží na zlomu svahu, na hřebeni. Jakmile jsem přijel na její okraj, osvítilo mi čelní sklo vycházející slunce a já v tu chvíli neviděl vůbec nic. Do křížovatky

PETR RAUS

místopředseda Rady
Církve bratrské

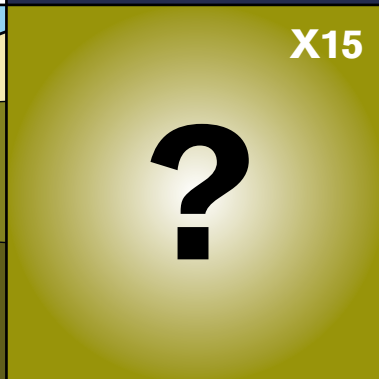
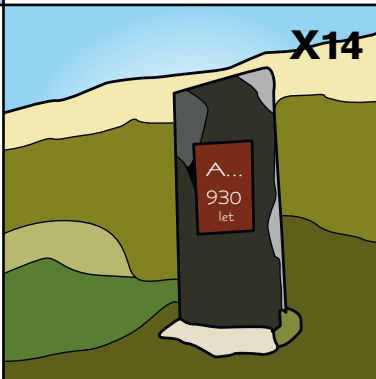
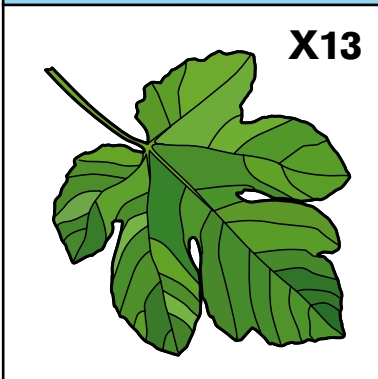
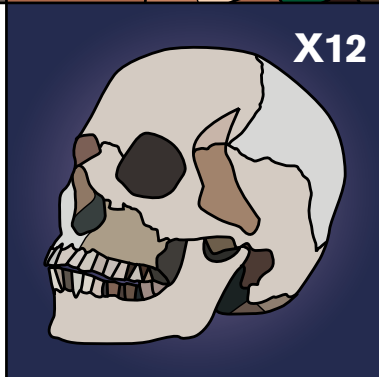
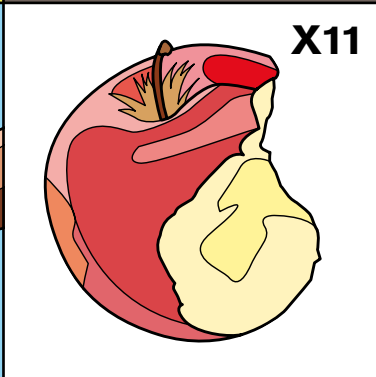
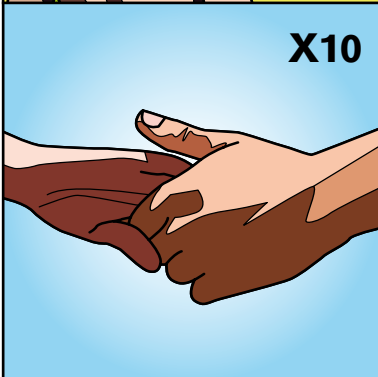
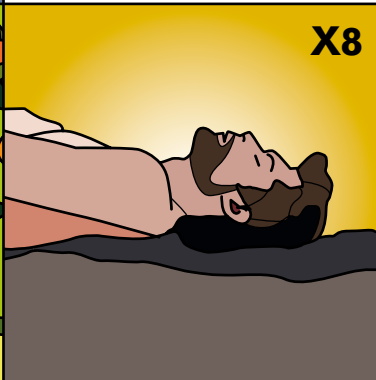
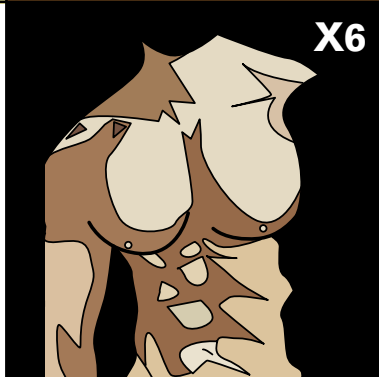
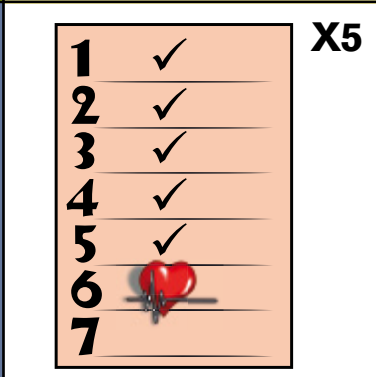
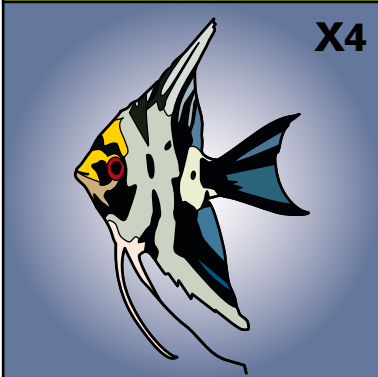
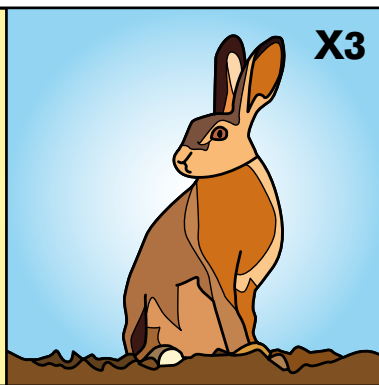
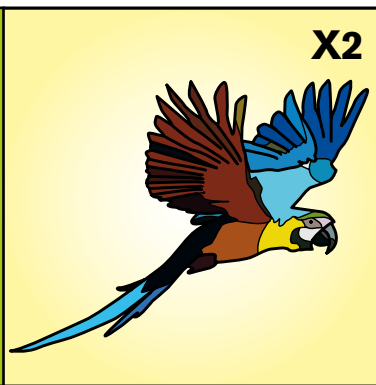
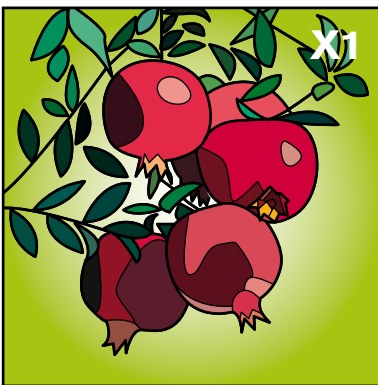
jsem vletěl zcela naslepo. Díky Bohu, nestalo se nic, silnice byly ještě prázdné. Projel jsem a hned za křížovatkou mohl zastavit. Seškrábnout led už šlo snadněji, sklo se přece jenom trochu prohřálo. Od té doby škrabu poctivě. Není příjemné jet a nevědět kam.

V životě se nám to ale stává častěji, než by nám bylo milé. Koronavirová krize nám to připomněla víc než důrazně. Jde ovšem o běžnou součást každodenního života – spolehlivě vědět, co se za chvíli stane a jaké budou mít naše činy skutečné důsledky, je spíše vzácné. Vadí nám to. A ptáme se po Boží vůli, toužíme znát cestu, po které bychom měli jít, ba toužíme znát charakter té cesty, všechny její detaily jako závodník, který nosí v hlavě každý kámen a každou zatáčku své trasy.

A Pán Bůh často mlčí. Je škodolibý? Ne, netěší ho naše nejistota, jen dobře ví, že větší cenu než naše pohodlné bezpečí, má naše důvěra v jeho vedení a ochranu. Proto nám nenapsal Bibli jako návod k životu. Zanechal nám příběhy, které potřebujeme prožít, abychom se z nich i něco naučili.

Bloudí ten, kdo hledá konkrétní radu pro každý krok, protože život podle návodu, který mi někdo dá, byť by to byla i sama Bible, před Pánem Bohem neobstojí. Nejde ani tak o to, co a jak uděláme, ale proč jednáme tak či onak, jaké jsou naše motivy a o co nám v životě nakonec jde.

Není třeba znát podrobně životní cestu, kterou nás Pán Bůh chce vést. Je ale nanejvýš potřebné brát velmi vážně principy, které nám ve svém Slovu představuje. A nechat se jeho Duchem formovat tak, aby naše rozhodování souznělo s Božím viděním.

V minulém čísle:
ABRAHAM

Tištěné pexeso na tuhém papíru lze objednat na brana@cb.cz za cenu 30 Kč za kus. Objednaná pexesa zasíláme na sbory s výtiskem dalšího čísla časopisu Brána.

SOUTĚŽTE O BIBLICKÉ PEXESO!

Podle obrázků určí, která biblická postava bude na posledním pexesu, a odpověď zašlíte na krizovka@cb.cz do 17. 3. 2021. Deset vylosovaných dostane výtiské pexeso. Po vylosování výherců můžete s novou sadou obrázků hrát pexeso on-line na www.brana.cb.cz.

Na lidskou paměť není spolehnoutí. Nejlépe v ní udržíme to, co si neustále připomínáme a máme to na očích. Proto si Izraelité připomínají Boží slovo tím, že je nosí při sobě a mají je na veřejích dveří. (Dt 6,8–9) Proto máme koneckonců Slovo zapsané Písmem, abychom je měli po ruce a na paměti, pokud je ovšem pravidelně čteme a rozjímáme nad ním.

Lidská paměť ale selhává i v mnohem pozemštějších případech. Kolikrát člověk zapomene na věc, kterou se právě chystal udělat a kterou měl přímo před očima. Stává se to, když člověka něco nebo někdo znenadání vyruší a být jen na chvíli upoutá pozornost. Pozoruhodné a do jisté míry uklidňující na tom je, že se takto „vyrušená“ paměť po chvíli sama probudí – člověk se rozpomene a řekne si „Aha!“.

Silné vyrušení přináší výpadek paměti

MEZI VYRUŠENÍM A SOUSTŘEDĚNÍM

Mezi studenty odedávna kolují historky o roztržitých profesorech, kteří v zamyšlení opustili místnost, zapomněli v ní deštník, aktovku či kabát a vzpomněli si, až když byla škola zamčená. Badatelé tento způsob zapomnětlivosti nazvali přechodným zapomínáním a dlouhou dobu jej studovali z psychologického hlediska. Až docela nedávno se tým mladých amerických vědců zaměřil na to, co se při přechodném zapomínání děje v mozku. Využili k tomu poznatku, že takové zapomínání netrápí jen člověka, ale i hmyz.

Výzkumníci připravili pokus s muškami octomilkami, jejichž „mozek“ (nervová soustava) je mnohem jednodušší a lépe zmapovaný než ten lidský. Nejprve mouchy naučili orientovat se v určitém prostoru, a když si zapamatovaly, ve kterém koutě se ukrývá potrava a kde naopak čeká nepříjemný zážitek, začali je různě vyrušovat, například náhlými porvyvy umělého větru. Výsledek se dal čekat: moucha, která měla namířeno za potravou, ale vyvedl jí z míry závan vzduchu, na chvíli zapomněla, kde je a co dělá – pozornost věnovala jen větru. (Co kdyby to byl predátor, který se jí chystá sezobnout!) Asi až za hodinu se jí navrátila původní paměť. Při tomto pokusu badatelé našli konkrétní nervové buňky, které jako by dočasně zavřely dveře k informacím uloženým v paměti.

Stejně s velkou pravděpodobností „funguje“ i přechodné zapomínání v lidském mozku: když nás něco silně vyruší, paměťové stopy zůstávají na svém místě, jen se k nim naše vědomá mysl dopravuje až se zpožděním. To může být výhodné v situacích, kdy nám hrozí bezprostřední nebezpečí a potřebujeme se plně soustředit na jeho odvrácení. Na druhou stranu nám to může žít i ztrpčovat, když se po náhlém vyrušení potřebujeme vrátit k předchozí činnosti, ale nemůžeme si vzpomenout – případně si vzpomeneme až příliš pozdě.

V lidské společnosti, která si cení soustředění, rozumu a citu, může přechodné zapomínání působit jako přítěž. Zároveň s ním nás ovšem Stvořitel obdařil i jinými vlastnostmi, kterými mu můžeme předcházet, nebo alespoň zmírnit jeho následky. Je dobré nezapomínat na to, že občas můžeme něco zapomenout.

DOČASNÁ AMNÉZIE

Ovvedení pozornosti má vliv na zapomínání toho, co jsme právě chtěli udělat. Dočasnou ztrátu paměti vědci prokázali i u jednodušších tvorů – Octomilce *Drosophila melanogaster* (foto dole) se paměť vrátila hodinu po vyrušení.

text **MARTIN SRB**

foto **FOTOLIA a REINHOLD MÖLLER**